

ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ

**ЕЛЕКТРОННИЙ ПОКАЖЧИК
З НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

КИЇВ – 2015

ISBN 978-966-1557-47-4
УДК 01:378.13(477)

Електронний покажчик з науково-дослідницької діяльності / Б. Воронкова; Б. Корольов, за ред. О. Ярошенко. – Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. – 53 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту вищої освіти НАПН України (протокол № 11 від 24 грудня 2015 р.)

Покажчик розрахований на науковців, аспірантів, докторантів, студентів, викладачів та усіх, кого цікавить проблема науково-дослідницької діяльності у вищих навчальних закладах.

ПЕРЕДМОВА

Інтеграція освітнього і наукового складників у діяльності ВНЗ визнана необхідною умовою реалізації якісної підготовки фахівців, розвитку інтелектуально-творчих здібностей науково-педагогічних працівників і студентської молоді, є вагомим чинником розвитку наукового потенціалу держави. Одним із пріоритетних напрямів розвитку вищої освіти, визначених Законом України «Про вищу освіту», є інтеграція наукової, освітньої і виробничої діяльності в системі вищої освіти. Наукова і науково-технічна діяльність університетів, академій та інститутів є обов'язковою. Мета такої діяльності полягає у здобутті нових наукових знань та спрямуванні їх на створення і впровадження нових конкурентоспроможних технологій для забезпечення інноваційного розвитку суспільства, підготовки фахівців інноваційного типу. Результативність наукових досліджень значною мірою залежить від ефективності інформаційного забезпечення їх презентації, тобто поширення результатів наукових досягнень та ідей для подальшого використання.

У представленому бібліографічному покажчику зібрано статті з анотаціями, опубліковані у наукових періодичних виданнях та збірниках наукових праць. Аналіз публікацій дав підстави виокремити п'ять основних розділів:

- I. 1-й – «Організація науково-дослідницької діяльності у вищих навчальних закладах».
- II. 2-й – «Формування дослідницької компетентності студентів».
- III. 3-й – «Формування готовності студентів до науково-дослідницької діяльності».
- IV. 4-й – «Вплив науково-дослідницької діяльності на формування особистості майбутнього фахівця».
- V. 5-й – «Освіта та педагогічна наука в Україні: основні інтернет-ресурси».

Джерельною базою бібліографічного покажчика є традиційні та електронні каталоги Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського та ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Публікації пронумеровані у межах кожного розділу і розміщені за алфавітом прізвищ авторів.

ЗМІСТ

I	ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	5
II	ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	20
I	II ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	24
V	I ВПЛИВ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	29
V	ОСВІТА ТА ПЕДАГОГІЧНА НАУКА В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ.....	36

I. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

1. Архипова М. В. **Дослідницька діяльність майбутніх інженерів-педагогів** / М. В. Архипова // Освіта дорослих. – 2009. – № 1. – С. 160-167.

Проаналізовано дослідницьку діяльність. Визначений зв'язок дослідницької діяльності з науковими здібностями, наведено визначення дослідницької діяльності майбутнього інженера-педагога.

2. Бешта О. **Науково-дослідна діяльність Національного гірничого університету** / О. Бешта // Вища школа – 2009. – № 2. – С. 15-22.

Висвітлено наукову й організаційну діяльність університету, що спрямована на забезпечення інноваційного розвитку економіки України шляхом впровадження наукоємних технологій ефективного використання природних ресурсів країни. Проаналізовано результати фундаментальних і прикладних досліджень, можливості їх використання у виробництві.

3. Білецький А. Я. **Основні віхи науково-дослідної роботи в Київському міжнародному університеті цивільної авіації** / А. Я. Білецький // Вісник Національного авіаційного ун-ту. – 1998. – № 1. – С. 8-9.

Наведено стислі відомості з історії становлення, розвитку та сучасного стану науково-дослідної роботи в університеті.

4. Борисова О. **Науково-дослідна діяльність студентів педагогічних ВНЗ в умовах реалізації завдань Болонської конвенції** / О. Борисова, Н. Харченко // Рідна школа – 2008. – № 10. – С. 33-35.

Окреслено компоненти навчально-дослідницьких умінь. З огляду на те, що наука, передусім, базується на логічному дискусійному мисленні, визначено інтелектуальний компонент як найбільш суттєвий у навчально-дослідницькій діяльності. Обґрунтовано значення наукової-дослідної роботи для студентів педагогічних ВНЗ, яка розвиває у них здатності здобувати та використовувати знання у процесі доцільно корисної діяльності, формує дослідницькі навички, уміння орієнтуватися у світі науки, закономірностях її розвитку, пошуках найдоцільніших методів навчання та виховання. Розкрито напрями науково-дослідної діяльності студентів факультету психології та педагогіки Переяслав-Хмельницького ДПУ ім. Г. Сковороди: навчання студентів елементам самостійної дослідницької діяльності, організації та методики наукової творчості; наукові дослідження (бакалаврські, дипломні та магістерські роботи), що здійснюють студенти під керівництвом професорів, доцентів і старших викладачів за загальнокафедральною проблемою. Рекомендовано шляхи усунення недоліків і помилок у процесі написання студентами дослідно-експериментальних робіт.

5. Голуб Г. А. **Науково-дослідний інститут техніки і технологій – аналіз діяльності та перспективи розвитку** [Електронний ресурс] / Г. А. Голуб // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – Серія : Техніка та енергетика АПК. – 2013. – Вип. 185(3). – С. 9-23. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnau_tech_2013_185\(3\)__3.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnau_tech_2013_185(3)__3.pdf)

Наведено основні показники науково-технічної та інноваційної діяльності науково-дослідного інституту техніки і технологій за останні десять років.

6. Голуб Т. П. **Організація дослідницької діяльності студентів технічних спеціальностей у межах курсу іноземної мови** [Електронний ресурс] / Т. П. Голуб // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка . – 2013. – Вип. 6. – С. 117-121. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VZhDU_2013_6_23.pdf.

Визначено актуальність і доцільність організації дослідницької діяльності майбутніх фахівців технічних спеціальностей у межах курсу іноземної мови; досліджено сутність і надано визначення поняття «дослідницька діяльність»; вивчено організаційні аспекти дослідницької діяльності студентів; визначено педагогічні та методичні умови, що сприяють ефективній організації дослідницької діяльності, яку студенти виконують у межах вивчення курсу іноземної мови.

7. Гомеля Н. С. **Науково-дослідна робота у професійному становленні майбутнього педагога** / Н. С. Гомеля // Професійно-технічна освіта – 2008. – № 1. – С. 34-35.

Висвітлено досвід організації науково-дослідної роботи студентів (НДРС) на кафедрі психології, педагогіки та методики Київського професійно-педагогічного коледжу ім. А. Макаренка. Розглянуто основні напрями НДРС: як складника навчального процесу; поза навчальним процесом у межах студентських наукових формувань; проведення науково-організаційних заходів.

8. Добровольська О. В. **Використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій діяльності студентів** [Електронний ресурс] / О. В. Добровольська // Прогресивні техніка та технології харчових виробництв ресторанного господарства і торгівлі . – 2013. – Вип. 1(1). – С. 337-343. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pt_2013_1\(1\)__50.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pt_2013_1(1)__50.pdf)

Показано, що дослідницьку роботу студентів під час їх хімічної підготовки в загальному вигляді можна подати у вигляді діяльнісної моделі, що складається з п'яти етапів. Визначено ті ІКТ, використання яких сприятиме підвищенню ефективності роботи студентів на кожному етапі виконання дослідницьких завдань.

9. Довбня П. **Наукові школи та їх класифікація** / П. Довбня, І. Доброскок // Гуманітарний вісник – 2008. – № 16. – С. 57-60.

Здійснено аналіз означень поняття наукова школа, виділено основні функції, ознаки та закономірності становлення наукових шкіл, запропоновано класифікації наукових шкіл.

10. Єфремов С. В. **Інтеграція у змісті професійно спрямованої науково-дослідної роботи студентів у вищих навчальних закладах України у другій половині ХХ століття** / С. В. Єфремов // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – 2008. – № 40. – С. 65-69.

Визначено особливості, шляхи та способи інтеграційних процесів у змісті професійно спрямованої науково-дослідної роботи студентів у вищих навчальних закладах України у другій половині ХХ століття. порушено питання про формування єдиних науково-освітніх виробничих комплексів як якісно нових форм суспільного виробництва, кінцевою ланкою якої може бути розміщення центрів вищої освіти.

11. Жукович-Дородних Н. М. **Інтеграція освіти, науки і виробництва як напрям організації науково-дослідної роботи студентів (на прикладі викладання дисципліни «Комерційна діяльність»)** [Електронний ресурс] / Н. М. Жукович-Дородних // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – 2013. – № 23(2). – С. 73-82. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vlup_2013_23\(2\)__10.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vlup_2013_23(2)__10.pdf)

Доведено актуальність інтеграції освіти – науки – виробництва, представлено досвід організації науково-дослідної роботи студентів при вивченні дисципліни «Комерційна діяльність» в контексті реалізації інтеграції освіти – науки – виробництва.

12. Заяць Л. **Інтеграція освітнього та науково-дослідного компонентів діяльності університетів Нідерландів** [Електронний ресурс] / Л. Заяць // Порівняльно-педагогічні студії. – 2013. – № 4. – С. 90-96. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ppstud_2013_4_15.pdf

Здійснено аналіз інтеграції освітнього та науково-дослідного компонентів діяльності університетів у Нідерландах. На основі вивчення нормативних документів Міністерства освіти, культури та науки Нідерландів, а також статистичних даних голландських наукових організацій окреслено основні наукові інституції країни, визначено роль та особливості університетської наукової діяльності, її тісний взаємозв'язок з освітньою функцією університетів, роль наукових організацій у процесі координації дослідницької діяльності різних установ.

13. Зеленько О. А. **Про науково-дослідну роботу у вишах України** / О. А. Зеленько // Наука і освіта. – 2011. – № 8. – С. 56-59.

Визначено способи активізації наукової діяльності, зокрема: зміну статусу викладачів і науковців, диференціацію видів навчально-дослідної роботи. На думку автора, науково-дослідницький, навчально-методичний та навчально-дослідний види робіт відповідно до їх теоретичного, емпіричного та аналітико-систематизаційного рівнів апіорі вимагають і відповідної ієрархії професорсько-викладацького складу. Запропоновано внести зміни в процес набуття учених ступенів і наукових звань.

14. Килівник Н. **Ліцейське наукове товариство - шлях у велику науку** / Н. Килівник, Ю. Губіна // Рідна школа. – 2010. – № 4/5. – С. 33-34.

Акцентовано увагу на питаннях розвитку творчої обдарованості учнів засобами науково-дослідної діяльності при вивченні таких дисциплін як «Теорія і методи наукового дослідження», «Практика наукового дослідження», «Основи саморозвитку творчої особистості». Описано структуру та напрями дослідження ліцейського наукового товариства, у якому реалізується науково-дослідна діяльність ліцеїстів під керівництвом викладачів та вчених Донецького національного університету. Показано переваги наставництва, що реалізоване в ліцейському науковому товаристві і є однією з ефективних моделей збагачення змісту освіти.

15. Козловський Ю. М. **Методологічні основи моделювання наукової діяльності вищого навчального закладу в контексті законів філософії** / Ю. М. Козловський // Проблеми інженерно-педагогічної освіти – 2012. – № 34–35. – С. 30-36.

Висвітлено методологічні основи моделювання наукової діяльності в контексті законів філософії. Конкретизовано суперечності щодо моделювання наукової діяльності на основі закону єдності протилежностей, обґрунтовано перехід від формальних кількісних показників результатів до якісних характеристик. Визначено роль закону заперечення як методологічної основи філософської категорії розвитку наукової діяльності та забезпечення її наступності.

16. Козловський Ю. **Моделювання наукової діяльності вищого навчального закладу: загальнофілософське обґрунтування** / Ю. Козловський // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2011. – № 6. – С. 41-49.

Досліджено наукову діяльність ВНЗ з позицій її моделювання як складного структурного об'єкта, що функціонує у часі та багатовимірному науковому просторі на основі філософських категорій простору, часу та руху. Виділено загальні закономірності, що властиві всім формам руху наукової діяльності та зв'язкам між ними. Показано, що виходячи з філософського розуміння руху, науковій діяльності властиві різноманітні його форми. Представлено загальні та специфічні закономірності науково-дослідної діяльності ВНЗ.

17. Койчева Т. І. **Науково-дослідницька діяльність викладачів як ресурс інноваційного розвитку педагогічного університету** / Т. І. Койчева // Наука і освіта. – 2011. – № 8. – С. 71-74.

Розглянуто проблему підвищення ефективності науково-дослідницької діяльності викладачів педагогічних університетів. Підкреслено її значення в поліпшенні якості підготовки майбутніх педагогів. Окреслено напрями та шляхи створення системи управління якістю науково-дослідницької діяльності у ВНЗ і її внесок в його інноваційний розвиток.

18. Коцур В. **Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди: з освітніми традиціями минулого - до європейської інтеграції** / В. Коцур // Рідна школа. – 2008. – № 10. – С. 3-8.

Зосереджено увагу на діяльності Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. Сковороди, який здійснює підготовку висококваліфікованих фахівців за напрямками - педагогічна освіта, психологія, економіка та підприємництво - є важливою складовою національної системи освіти, потужним науковим центром Київщини та всієї Лівобережної України. Зосереджено увагу на науково-дослідній роботі університету, експерименті з впровадження кредитно-модульної системи навчання, плідній співпраці з роботодавцями, науковими установами НАН України, АПН України та учбовими закладами Київщини і м. Переяслав-Хмельницький як у розробці фундаментальних наукових проблем, так і в навчально-виховній роботі з підготовки педагогічних кадрів. Окреслено роль професорсько-викладацького складу університету, за участю якого реалізуються проекти інтеграції університетської науки з академічною, підготовки молодих учених, здійснюється керівництво дипломними та магістерськими роботами, практична підготовка майбутніх педагогів тощо. Розглянуто діяльність бібліотеки як інформаційного центру з питань забезпечення навчально-виховного процесу ВНЗ, активного учасника фахових науково-практичних конференцій та наукових заходів. Запропоновано до розв'язання ряд питань, які сприяють інтеграції університетської освіти в європейський освітній простір.

19. Лавриш Ю. Е. **Особливості організації науково-дослідницької діяльності студентів вищих навчальних закладів** [Електронний ресурс] / Ю. Е. Лавриш // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – Серія: : Філологія. Педагогіка. – 2013. – Вип. 2. – С. 72-76. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vntufil_2013_2_13.pdf

Висвітлено основні педагогічні умови підготовки студентів вищих навчальних закладів до майбутньої наукової-діяльності. Увагу приділено значенню понять «науково-дослідницька компетентність» та «креативність». Вказано організаційно-педагогічні особливості підготовки майбутніх учених.

20. Маловська І. **Науково-дослідна діяльність бібліотеки КНУКіМ [Електронний ресурс]** / І. Маловська // Вісник Книжкової палати. – 2013. – № 11. – С. 18-19. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vkp_2013_11_6.pdf.

У статті висвітлено сучасний стан науково-дослідної діяльності бібліотеки Київського національного університету культури і мистецтв. Аналізуються актуальні теми наукових досліджень, розроблені її співробітниками. Вказано, що бібліотека вищого навчального закладу є важливою складовою системи вищої освіти України і тому має правильно визначати пріоритети своєї діяльності та обирати оптимальні шляхи вирішення проблем, оскільки їм відводиться особливе місце в сучасному інформаційному суспільстві для забезпечення якісного рівня навчання та підготовки майбутніх фахівців. Науково-дослідна робота є одним з основних напрямів діяльності книгозбірні вищого навчального закладу і спрямована на: розвиток наукових основ удосконалення бібліотеч-но-бібліографічного, інформаційного обслуговування професорсько-викладацького складу, наукових співробітників і студентів вишу; створення раціональної технології, підвищення ефективності та якості своєї роботи; проведення інформаційних аналізів для визначення основних напрямів розвитку.

21. Маргіта Н. М. **Філософські аспекти реалізації навчально-дослідницької діяльності студентів вищої школи** / Н. М. Маргіта // Херсонський державний університет: зб. наук. пр. – 2011. – № 58(1). – С. 86-91.

Розглянуто важливу проблему теорії і практики педагогічної освіти – навчально-дослідницької діяльності студентів у системі вищої школи. У філософсько-педагогічному аспекті розкрито методологічні основи дослідного навчання та система науково-дослідної підготовки майбутнього фахівця.

22. Медведєва І. **Формування основ організації науково-дослідницької діяльності з української мови та студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс]** / І. Медведєва // Імідж сучасного педагога. – 2013. – № 1. – С. 52-54. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/isp_2013_1_15.pdf.

Представлені результати роботи автора над новою науково-методичною проблемою щодо формування основ науково-дослідницької діяльності з української мови (за професійним спрямуванням) у студентів неспеціальних ВНЗ.

23. Молодиченко В. **Організація наукової роботи** / В. Молодиченко // Рідна школа – 2006 – № 1 – С. 5-6.

Висвітлено наукову діяльність Мелітопольського державного педагогічного університету, яка здійснюється за багатьма напрямками і спрямована на інтеграцію до міжнародного наукового співтовариства. Наукові дослідження ведуться в площині психолого-педагогічних, природничих, гуманітарних і суспільних наук.

24. Морозов В. **Дослідницька діяльність педагога: напрями реалізації [Електронний ресурс]** / В. Морозов // Вісник Інституту розвитку дитини. Сер. : Філософія, педагогіка, психологія. – 2014. – Вип. 31. – С. 10-14. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vird_2014_31_3.pdf

Аналізується процес і структура дослідницької діяльності педагога; автор виділяє такі головні напрями, як: 1) дослідження предмета, який він викладає; 2) дослідження методики викладання предмета; 3) дослідження природи і особливостей виховання особистості в системі навчально-виховного процесу.

25. Набока О. Г. **Науково-дослідна діяльність студента як професійно орієнтована технологія** / О. Г. Набока // Наука і освіта. – 2010. – № 7. – С. 165-168.

Досліджено проблеми організації науково-дослідної роботи як освітньої професійно орієнтованої технології підготовки майбутніх спеціалістів. Визначено сутність, принципи, завдання, напрями та форми науково-дослідної діяльності студентів. З'ясовано роль наукового керівника у підвищенні ефективності студентської наукової творчості.

26. Ніколаєва Л. **Теоретичні аспекти науково-дослідницької діяльності студентів магістратури** [Електронний ресурс] / Л. Ніколаєва // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2011. – № 4(2). – С. 178-184. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ppsv_2011_4\(2\)__28.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ppsv_2011_4(2)__28.pdf).

Розкрито зміст і головні етапи науково-дослідницької діяльності студентів (НДДС) та визначено особливості проведення дослідницької діяльності студентами магістратури. Наголошується на важливості науково-дослідницької діяльності студентів у навчальному процесі вищого навчального закладу, що є головним чинником для формування наукового світогляду, розвитку вмінь і навичок наукового пошуку, поглиблення власних і одержання об'єктивно нових знань студентами.

27. Новицька О. **Організація та діяльність науково-дослідних кафедр педагогіки в Україні у 1920-ті роки** [Електронний ресурс] / О. Новицька // Історико-педагогічний альманах. – 2013. – Вип. 1. – С. 71-82. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/lpa_2013_1_16.pdf.

Висвітлено процес організації науково-дослідних кафедр в Україні у 1920-ті рр. як провідних наукових установ. Розглянуто діяльність науково-дослідних кафедр педагогіки і їх персональний склад. Досліджено їх структурну організацію та провідні напрями науково-дослідної роботи. Зазначено, що науково-дослідні кафедри педагогіки в Україні протягом 1921-1922-х рр., стали суттєвим фундаментом для подальшої підготовки наукової та науково-педагогічної інтелігенції.

28. Овчинникова М. В. **Особистісний підхід як методологічна основа дослідження особистісно орієнтованої підготовки майбутніх вчителів математики до науково-дослідницької діяльності** [Електронний ресурс] / М. В. Овчинникова // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. – 2012. – Вип. 37 (2). – С. 264-272. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pspo_2012_37\(2\)__44.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pspo_2012_37(2)__44.pdf)

Аналізується поняття «особистісний підхід», що розглядається як методологічна основа дослідження особистісно орієнтованої підготовки майбутніх вчителів математики до науково-дослідницької діяльності.

29. Отич О. М. **Особливості організації науково-дослідної роботи аспірантів і докторантів** / О. М. Отич // Освіта дорослих. – 2009. – № 1. – С. 38-46.

Розглянуто проблему організації науково-дослідної роботи в галузі педагогіки. Проаналізовані особливості проведення кандидатських і докторських дисертаційних досліджень по педагогіці; виявлені основні помилки, які допускають молоді вчені, запропоновані шляхи їх подолання.

30. Панченко В. **Інтеграція освіти і науки – запорука якісної підготовки кадрів для Служби безпеки України** / В. Панченко // Вища школа. – 2012. – № 9. – С. 14-20.

Досліджено концептуальну модель інтеграції освітньої, наукової та виробничої діяльності. Констатовано, що ключову інтеграційну функцію у процесі взаємодії навчального закладу із практичними підрозділами виконує наукова діяльність. Зроблено висновок про те, що інтеграція освітньої та наукової діяльності у межах навчального закладу створює передумови як для інноваційного розвитку системи вищої освіти у цілому, так і для якісної підготовки кадрів за конкретною спеціальністю.

31. Панченко Л. Ф. **Педагогічний супровід розвитку навчально-дослідницької діяльності студентів в інформаційно-освітньому середовищі університету** [Електронний ресурс] / Л. Ф. Панченко. // Науковий вісник Донбасу. – 2011. – № 3. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvd_2011_3_14.pdf

Обґрунтовано необхідність педагогічного супроводу навчально-дослідницької діяльності студента в інформаційно-освітньому середовищі, запропоновано зміст програми кафедри щодо супроводу, визначені напрямки супроводу, розроблене методичне забезпечення супроводу у вигляді посібників, статей, мультимедійних лекцій, навчальних програм курсів.

32. Пащенко З. **Навчаючи, ми вчимося** / З. Пащенко, Л. Самохвалова // Рідна школа – 2007. – № 7/8. – С. 51-52.

Висвітлено особливості компетентнісного та особистісно орієнтованого підходів у навчальному процесі у ВНЗ (на матеріалах діяльності колективу Слов'янського педагогічного ліцею). Акцентовано увагу на організації науково-дослідної роботи вчителів та ліцеїстів. Проаналізовано науковий пошуково-дослідний процес в умовах ліцею. Наведено розроблену типологію уроків у контексті реалізації дослідного підходу у навчанні та вихованні ліцеїстів. Констатовано, що в процесі наукової діяльності учні набувають здібностей генерувати ідеї.

33. Першина Л. В. **Деякі аспекти підготовки майбутніх викладачів вищих педагогічних навчальних закладів** / Л. В. Першина // Наука і освіта. – 2011. – № 8. – С. 106-109.

Визначено реальний стан підготовки майбутніх викладачів вищих педагогічних навчальних закладів. Висвітлено організаційно-методологічні аспекти підготовки магістрів; зроблено порівняльну характеристику науково-дослідної спрямованості магістратури і аспірантури в змістовому їх наповненні. Викладено основні етапи реалізації освітньо-професійної програми підготовки магістрів, зокрема деталізовано напрями підготовки магістрів з педагогічних спеціальностей для науково-педагогічної й науково-дослідної діяльності.

34. Погрібний І. **Традиції підготовки вчителів української мови і літератури** / І. Погрібний // Рідна школа – 2011. – № 10. – С. 25-28.

Розглянуто концептуальні засади професійної підготовки в Навчально-науковому інституті української філології та соціальних комунікацій філологів-україністів, яка передбачає глибоке вивчення рідної мови, формування національної свідомості та виховання духовно багатого мовної особистості. Висвітлено історію становлення і розвитку інституту, головні напрями наукових досліджень кафедр, творчу наукову та громадську діяльність викладачів. Зазначено, що науково-дослідна робота в Навчально-науковому інституті української філології та соціальних комунікацій є важливим фактором впливу на якість навчально-виховного процесу, що в кінцевому підсумку сприятиме підготовці висококваліфікованих фахівців.

35. Рик С. **Єдність навчального процесу і наукового пошуку – головний пріоритет університету** / С. Рик // Рідна школа. – 2008. – № 10. – С. 9-13.

Оцінено наукові здобутки Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. Сковороди, спрямовані на посилення наукового потенціалу закладу, широке долучення до науково-дослідної роботи викладачів і студентів університету. Розглянуто діяльність аспірантури та докторантури університету. Окреслено роль наукових шкіл, започаткованих у ВНЗ, та ради молодих учених, яка тісно співпрацює з ректоратом, аспірантурою та науковим студентським товариством (НСТ) університету. Розкрито міжнародну співпрацю з профільними ВНЗ, академіями, навчальними закладами інших держав. Запропоновано до розробки концепцію наукової, науково-педагогічної та інноваційної політики в системі вищої освіти України, яка б відображала основні принципи, напрями, завдання розвитку освіти та науки на державному та вузівському рівнях.

36. Рик С. **Науковий поступ сквородинівського вишу** / С. Рик // Гуманітарний вісник – 2011. – № 23. – С. 3-12.

Висвітлено становлення наукового потенціалу ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», розвиток і результати діяльності основних наукових підрозділів університету, визначено внесок ВНЗ у трансформацію і реформування вітчизняної педагогічної освіти і науки. Окреслено перспективи і напрями подальшого вдосконалення наукової і науково-педагогічної роботи.

37. Рогова П. **Науково-дослідна та науково-методична діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. Сухомлинського в контексті модернізації освіти в Україні** : [закінч.] / П. Рогова // Вісн. Кн. палати. - 2007. - № 12. - С. 32-36.

38. Розлуцька Г. **Навчальна науково-дослідна робота з обдарованою молоддю у педагогічних ВНЗ** / Г. Розлуцька // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. – 2007. – № 8. – 158-161.

Зауважено, що особистісна орієнтація вищої освіти передбачає заміну інформаційного навчання дослідницьким, наріжним каменем якого є науково-дослідницька діяльність студентів. Зазначено, що важливу роль у професійній підготовці студента відіграє творче ставлення майбутніх фахівців до предмета навчання, органічне поєднання наукової роботи з навчальним процесом. Акцентовано увагу на відсутності наукової інтерпретації проблеми навчальної науково-дослідницької роботи з обдарованими студентами педагогічних вищих навчальних закладів України.

39. Сакун О. В. **Необхідність науково-дослідної діяльності курсантів під час навчання у вищому військовому навчальному закладі** [Електронний ресурс] / О. В. Сакун, О. Г. Сінько, С. П. Данилевський // Військова освіта. – 2013. – № 1. – С. 192-199. – Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vios_2013_1_24.pdf.

У статті коротко розглянуті основні напрями формування цілісної, усебічно духовно, морально, психологічно та професійно розвинутої особистості майбутнього офіцера. Показано, що науково-дослідна діяльність курсантів є одним із найважливіших засобів підвищення якості підготовки військових фахівців. Окреслені нові методологічні проблеми формування основ дослідницької діяльності. Розглянуто та запропоновано основні напрями щодо подальшого вдосконалення логічно вибудованої моделі та педагогічні технології формування в курсантів основ

проведення науково-дослідної діяльності під час організації навчально-виховного процесу у військовому навчальному закладі.

40. **Самойлюкевич І. В. Особливості організації дослідницької діяльності студентів мовних педагогічних спеціальностей в університетській освіті США** [Електронний ресурс] / І. В. Самойлюкевич, О. О. Волкова // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2013. – Вип. 6. – С. 180-184. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VZhDU_2013_6_34.pdf

У статті окреслено специфіку організації дослідницької діяльності майбутніх учителів іноземних мов в американських університетах. Визначено, що напрацювання дослідницьких університетів в освітній, науковій та інноваційній діяльності забезпечують трансформацію навчальної діяльності студентів у бік збільшення обсягу і подальшої диверсифікації її дослідницької складової. Наголошено, що дослідницька технологія сприяє успішній адаптації студентів у сфері обраної професії. Наведено приклади авторського спостереження за спільною науково-дослідницькою роботою викладачів і студентів в Університеті Місурі – Сент-Луїс, США.

41. **Самсонова О. О. Управління науково-дослідною діяльністю студентів університету як предмет теоретичного аналізу й узагальнення** [Електронний ресурс] / О. О. Самсонова // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – 2012. – № 3. – С. 83-86. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nsod_2012_3_19.pdf

У статті проведений теоретичний аналіз літературних джерел, які характеризують сутність понять «управління» та «науково-дослідна діяльність». Визначена роль науково-дослідної діяльності студентів у загальному процесі навчання. Виявлені шляхи удосконалення управління науково-дослідною діяльністю студентів в університеті.

42. **Семиченко В. Проблема формування дослідницької культури молодих науковців** / В. Семиченко // Післядипломна освіта в Україні. – 2006. – № 1. – С. 19-28.

Розглянуто принципів зміни в розумінні сутності наукової діяльності, зумовлені політичними й економічними перетвореннями в Україні. Акцентується увага на основних чинниках формування дослідницької культури молодих науковців. Визначені основні показники якості наукових досліджень та типові помилки, що трапляються при дослідженні. Подана теоретична модель дослідницької культури. Відзначено, що підготовка молодих науковців значною мірою залежить від залучення висококваліфікованих наукових кадрів не лише до керівництва аспірантами та здобувачами, а й до навчання методики наукової роботи.

43. **Сенча І. А. Педагогічні умови формування дослідницької культури сучасного спеціаліста** / І. А. Сенча // Наука і освіта. – 2007. – № 1–2. – С. 180-182.

Запропоновано авторське визначення поняття «дослідницька культура сучасного спеціаліста», теоретично обґрунтовані педагогічні умови її формування.

44. **Сенча І. А. Характеристика базових понять дослідницької підготовки сучасного спеціаліста** / І. А. Сенча // Наука і освіта. – 2006. – № 3–4. – С. 122-124.

Розкрито сутність базових понять дослідницької підготовки студентів. На основі аналізу наукової літератури охарактеризовано функції й етапи дослідницької діяльності, дослідницькі вміння, дослідницькі завдання.

45. Сидоренко А. Л. **Научный поиск продолжается...** / А. Л. Сидоренко // Вчені записки Харківського гуманітарного ін-ту «Народна українська академія». – 2000. – Т. 6. – С. 189-196.

Узагальнено результати дворічної роботи щодо створення навчально-наукового комплексу з відпрацювання нового освітнього модуля в Харківському регіоні. Висвітлено найбільш значні заходи, що відображають хід виконання експерименту: науково-дослідну роботу учасників, проведення наукових конференцій, семінарів, участь у виставках, видавничу діяльність, підготовку наукових кадрів.

46. Сінельник І. **Активізація науково-дослідної діяльності студентів педагогічних спеціальностей засобами інформаційно-комунікаційних технологій** / І. Сінельник // Молодь і ринок. – 2012. – № 3. – С. 113-117.

Висвітлено шляхи використання деяких засобів ІКТ у науково-дослідній діяльності студентів педагогічних ВНЗ, застосування яких дозволяє активізувати та підняти на новий рівень організацію і якість вищезгаданої діяльності. Зроблено висновок, що їх використання сприяє значній активізації інтересу до наукового пізнання та майбутньої професії, формуванню вміння орієнтуватися в інформаційному просторі, розвитку самостійності, творчого потенціалу, інтелектуальних здібностей, розвитку толерантної особистості, що у подальшому сприятиме оптимальній професійній адаптації та дозволить ефективно виконувати професійні обов'язки.

47. Сініцина І. **Європейський досвід у реалізації технологічних платформ в Україні** / І. Сініцина // Освіта і управління. – 2012. – № 1. – С. 19-22.

Актуалізовано необхідність розвитку наукової складової у діяльності ВНЗ в Україні та запровадження відповідних механізмів державного регулювання цього процесу. Розглянуто використання технологічної платформи як ефективного інструменту для забезпечення високої результативності науково-дослідної діяльності ВНЗ України. Зосереджено увагу на аналізі зарубіжного досвіду з використання механізмів державного регулювання реалізації технологічних платформ, зокрема в системі вищої освіти. Визначено кроки для успішної реалізації технологічних платформ в Україні та місце ВНЗ у цьому процесі.

48. Скотний В. **Науково-дослідна діяльність у Дрогобицькому педагогічному університеті ім. І. Франка: досвід, перспективи (до 60-річчя навчального закладу)** / В. Скотний, О. Мовчан // Діалог культур: Україна у світовому контексті. Мистецтво і освіта : зб. наук. пр. – 2001. – Вип. 6. – С. 322-327.

Проаналізовано досвід, зміст і перспективи науково-дослідницької діяльності університету. Висвітлено основні напрями співпраці українських та зарубіжних науково-освітніх центрів.

49. Смірнова Н. **Розвиток філологічної науки в Інституті мови і літератури** / Н. Смірнова, О. Свириденко // Рідна шк. – 2010. – № 12. – С. 29-32.

Презентовано діяльність Інституту мови та літератури Переяслав-Хмельницького ДПУ ім. Г. Сковороди, спрямовану на вирішення основних завдань як: створення цілісної системи неперервної педагогічної освіти, розширення наукових зв'язків із ВНЗ, науково-дослідна робота, фундаментальні та прикладні наукові дослідження в галузі мовознавства. Проаналізовано основні результати наукової діяльності професорсько-викладацького складу інституту та студентів кафедри української та зарубіжної літератури і методики навчання, яка є однією з найкращих в університеті за рейтингом наукової роботи. Висвітлено педагогічну діяльність викладачів кафедри. Відзначено, що на кафедрі діє постійний науково-методичний семінар "Сучасні методи навчання іноземних

мов", проводяться круглі столи з актуальних питань. Визначено завдання та перспективи наукової роботи.

50. Солошич І. О. **Рейтингова система оцінки роботи кафедр вищих навчальних закладів при організації науково-дослідної діяльності студентів** [Електронний ресурс] / І. О. Солошич // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2012. – № 34-35. – С. 176-184. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pipo_2012_34-35_28.pdf.

Розроблено рейтингову систему оцінки ефективності роботи кафедр при організації науково-дослідницької діяльності студентів, визначено її мету, завдання. Запропоновано схему науково-дослідницької діяльності кафедр. Розроблено показники оцінки рейтингової системи та розглянуто результати її впровадження на прикладі Кременчугського національного університету імені Михайла Остроградського.

51. Степашко В. О. **Адаптивне управління науково-дослідною діяльністю студентів** [Електронний ресурс] / В. О. Степашко // Освіта та педагогічна наука. – 2014. – № 1. – С. 32-37. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/OsDon_2014_1_5.pdf.

Розроблено концепцію управління науково-дослідною діяльністю студентів. Основними положеннями концепції є цільове управління, спрямоване на результат, наскрізно-рівневе управління, сполучення зовнішнього управління та самоуправління, забезпечення саморозвитку студентів. Результатом саморозвитку є якісні зміни (підвищення якісних показників результативності робіт, рівнів готовності розв'язувати науково-дослідні завдання, розвитку творчих здібностей, компетентності, сформованості дослідницьких умінь і навичок). Управлінські дії необхідно спрямувати на контроль та аналіз результатів, а науково-дослідну діяльність – на природний розвиток студентів.

52. Степашко В. **Керівництво дослідницьким колективом у системі управління науковою діяльністю вищого навчального закладу** / В. Степашко // Рідна школа – 2007 – №11-12. – С. 56-59.

Обґрунтовано організаційно-педагогічні умови відбору і формування колективу дослідників наукової школи вищих навчальних закладів України. Запропоновано визначення поняття «сучасна освітньо-наукова школа» для ВНЗ III-IV р. а. Розмежовано поняття «дослідницький колектив» і «наукова школа». Розкрито головну мету і основні завдання управління науковою школою, функції наукового керівника. Охарактеризовано складові системи відбору і формування колективу дослідників наукової школи.

53. Степашко В. **Матрична модель системи управління науково-дослідною роботою вищих навчальних закладів** / В. Степашко // Шлях освіти. – 2007. – № 1. – С. 24-29.

Досліджено питання державної організації науки. Проаналізовано відповідну наукову літературу з цієї проблематики. Розглянуто й охарактеризовано етапи становлення та розвитку дисципліни «управління системою наукових досліджень». Розроблено матричну (змішану) модель управління системою науково-дослідної роботи вищого навчального закладу III-IV акредитації. Доведено ефективність матричної моделі як засобу управління науково-дослідної роботи вищого навчального закладу.

54. Степашко В. **Методи та форми управління науково-дослідною діяльністю студентів вищих навчальних закладів** / В. Степашко // Рідна школа. – 2008. – № 12. – С. 3-6.

Запропоновано обґрунтований й апробований метод автоматизованого проектування, планування та програмування управлінської діяльності, який містить оригінальну технологію щодо розробки проекту дидактичних заходів із організації науково-дослідної діяльності студентів, комплексу алгоритмів процесу прийняття управлінських рішень, моделей автоматизованого управління цим видом діяльності, комплексних планів науково-дослідної роботи, програмного забезпечення автоматизованої системи управління, програми організаційних заходів. Акцентовано увагу на поширенні нетрадиційних форм організації науково-методичної роботи: фестиваль науково-педагогічних ідей, знахідок і раціоналізаторських пропозицій; панорама наукових новинок; клуби творчих студентів тощо. Зазначено важливі форми організації науково-дослідної роботи студентів у ВНЗ.

55. Степашко В. О. **Педагогічна технологія управління самостійно-пізнавальною діяльністю студентів вищих навчальних закладів економічного профілю** / В. О. Степашко // Шлях освіти. – 2009. – № 1. – С. 24-32.

Висвітлено проблему оптимального управління самостійною діяльністю студентів протягом усіх років навчання у ВНЗ. Розглянуто процедури проектування та планування засобів управління навчально-**науковою** роботою студентів. Сформульовано дидактико-психологічні умови розвитку критичного мислення студентів. На основі практичного досвіду виявлено дидактичні умови формування системних знань у студентів. Обґрунтовано управління самостійно-пізнавальною діяльністю студентів з позицій діяльнісного підходу. Застосовано педагогічну технологію управління як проект педагогічної системи, яку необхідно реалізувати на практиці. Складено проект дидактичних заходів і комплексно-індивідуальний план навчально-**наукової** та **науково-дослідної** роботи студента фінансово-кредитного факультету Черкаського інституту банківської справи.

56. Сущенко Л. О. **Внутрішньовузівська підготовка викладачів вищих навчальних закладів до органічного поєднання науково-дослідної роботи студентів з майбутньою педагогічною діяльністю** [Електронний ресурс] / Л. О. Сущенко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013. – Вип. 28. – С. 588-595. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pfto_2013_28_91.pdf.

Розглянуто авторський підхід у здійсненні внутрішньовузівської підготовки викладачів вищих навчальних закладів до органічного поєднання науково-дослідної роботи студентів з майбутньою педагогічною діяльністю. Акцентовано на необхідності побудови сучасної вищої освіти за принципами організації науково-дослідної діяльності з практично-прагматичною спрямованістю.

57. Сущенко Л. О. **Методичний інструментарій формування фахової компетентності у майбутніх педагогів у процесі позааудиторної пошуково-дослідницької діяльності** [Електронний ресурс] / Л. Сущенко // Педагогічний дискурс. - 2014. - Вип. 17. - С. 178-184. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Opeddysk_2014_17_35.

Розглянуто авторський підхід застосування методичного інструментарію подо формування фахової компетентності у майбутніх педагогів в процесі позааудиторної пошуково-дослідницької діяльності. Акцентовано на необхідності побудови сучасної вищої освіти за принципами організації науково-дослідницької діяльності із практично-прагматичною спрямованістю. Визначено та проаналізовано фактори системного впливу на ефективну пошуково-дослідницьку діяльність

майбутніх педагогів. Обґрунтовано особливості педагогічного супроводу професійно спрямованої науково-дослідної роботи майбутніх педагогів в межах експериментальної програми дослідження. Висвітлено підходи до побудови поетапного процесу організації пошукової роботи студентів. Зазначено, що в умовах сьогодення пошуково-творча діяльність майбутнього педагога в студентському гуртку наповнюється новим змістом і стає різновидом його особистісної самореалізації. Поглиблюючи ці ідеї, ми дійшли висновку, що саме ставлення й інноваційний підхід до вибору змісту НДР необхідно постійно селективно осучаснювати й оновлювати як викладачам, так і студентам. Це є та тенденція, яка вже стала незворотною. Вона вимагає створення й розвитку умов для самореалізації студента в науковій творчості в єдиному навчальному, виховному і навчальному процесі у відповідності з його здібностями і потребами та професійними функціями. Досягнення поставленої мети зумовило розв'язання в наукових гуртках таких завдань: навчання майбутніх фахівців основам методології раціонального та ефективного освоєння і використання наукових знань; постійна підтримка та розвиток авторитету системи НДР з метою залучення до неї основної маси майбутніх учителів, підтримка їхнього усвідомленого прагнення до самопізнання, самовдосконалення, творчої самореалізації, динамічної самокорекції; осучаснення форм НДРС; залучення майбутніх педагогів до участі в теоретичних, прикладних, методичних, пошукових науково-дослідних роботах; селективна підтримка обдарованих студентів, відкриття перед ними нових перспектив і невичерпних можливостей та розвиток у них почуття відповідальності за свою професійну готовність. З цією метою кожний учасник студентського наукового гуртка в нашій роботі мав отримати обов'язкові спеціальні знання та завдання дослідження з таких, зокрема, проблем: «Особистісно-професійний портрет педагога-дослідника», «Як працювати з науковою літературою», «Культура наукового дослідження», «Види дослідних робіт», «Етапи роботи над науковим дослідженням», «Дослідницькі вміння – основа науково-дослідної роботи», «Культура виступу: наукова доповідь, звіт, тези», «Організація наукового товариства учнів у школі» тощо.

58. Суцєнко Л. О. **Наукова та інноваційна політика в системі вищої освіти України в умовах глобалізаційних змін суспільства, що трансформується** [Електронний ресурс] / Л. О. Суцєнко // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. - 2014. - Вип. 63. - С. 119-127. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stapttp_2014_63_16.

Зазначено, що в умовах інформатизації та інтелектуалізації суспільства підготовка майбутніх педагогів орієнтована на засвоєння готових знань, а це в умовах сьогодення втрачає актуальність. Сучасні тенденції, спрямовані на модернізацію системи вищої освіти, вимагають становлення нового покоління педагогів загальнонаукового та загальнокультурного профілю. Сучасний цивілізаційний розвиток потребує осмислення й оцінювання майбутньої діяльності студентами не тільки в професійних межах, а й у широких наукових категоріях. Обов'язковою умовою становлення кваліфікованих фахівців є досконале оперування методами самостійного пошуку, аналізом, синтезом процесів і явищ, що відбуваються. Зазначені вміння є змістом методологічної культури майбутніх педагогів. що наукова система України стоїть на порозі нового етапу трансформації цілеспрямованих та регульованих якісних змін наукової та інноваційної систем. Успішна трансформація національної наукової системи можлива в умовах реалізації в державній науково-технічній політиці стратегічних напрямів розвитку науково-технологічної сфери. Визначальними серед них є такі: 1. Перехід від політики збереження до політики відновлення наукового потенціалу у сфері фундаментальних досліджень, зокрема всесвітньо визнаних наукових шкіл; 2. Перехід від політики пасивного спостереження до політики активного виборювання передових позицій у світі на основі нових відкриттів, впровадження "ноу-хау", наукових ідей через підтримання відповідних прикладних досліджень і розробок, промислових

наукоємних новацій; 3. Перехід від моделі “витратної науки” до моделі реальної “комерціалізації наукових знань”. Визнання інтелектуальної власності як основи реального зростання економіки дасть змогу перейти від суто споживання до продажу продуктів інтелектуальної праці, ввести в господарський обіг об’єкти інтелектуальної власності, створити підґрунтя сталого розвитку України у XXI ст. Функціонування системи вищої освіти пов’язане із залученням і використанням значних матеріальних, людських та фінансових ресурсів на національному, регіональному й місцевому рівнях. В умовах жорсткої соціально-економічної кризи суспільство повинно мати гарантії сумлінного використання цих ресурсів. Але діючим за теперішні часи менеджерам вищої освіти в Україні бракує навичок з підготовки та реалізації рішень подо ефективного їх використання. З огляду на соціальну й економічну вагомість наслідків функціонування системи освіти виникає нагальна потреба в опануванні світового досвіду розробки та впровадженні різноманітних масштабних і складних проектів у галузі освіти, зокрема вищої.

59. Сущенко Л. О. **Стратегія розвитку організаційної культури вищого навчального закладу** [Електронний ресурс] / Л. О. Сущенко // Теорія і практика управління соціальними системами. - 2014. - № 1. - С. 50-56. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tipuss_2014_1_6.

Досліджено організаційну культуру ВНЗ як інтегрального феномену, що має системний і формувальний вплив на ефективну організацію науково-дослідної роботи майбутніх педагогів. Виокремлено та досліджено психолого-педагогічні чинники оптимізації підготовки викладачів ВНЗ. Розглянуто структурні компоненти організаційної науково-дослідної роботи студентів (НДРС): вчена рада, ректорат, рада наукового студентського товариства; посадові особи, які відповідають за організацію науково-дослідної роботи майбутніх фахівців; структурні підрозділи ВНЗ. Наведено основні параметри організаційної культури: акцентування на зовнішніх або внутрішніх завданнях організації; спрямованість активності на вирішення організаційних завдань або на соціальні аспекти її функціонування, міра готовності до ризику і впровадження нововведень; ступінь переваги групових або індивідуальних форм ухвалення рішень; ступінь підпорядкованості діяльності планам. Визначено провідні функції, які зумовляють ефективний процес організації НДР: методичне й організаційне керівництво НДРС; підготовка, проведення і координація різних заходів; вивчення, узагальнення та запровадження як вітчизняного, так і зарубіжного досвіду.

60. Хоралець О. М. **Науково-дослідна робота студентів та особливості її здійснення на перших курсах** / О. М. Хоралець // Педагогіка та психологія. – 2006. – № 30. – С. 70-77.

Висвітлено місце науково-дослідної діяльності у навчальному процесі та в системі самостійної роботи студентів, визначено сутність і рівні наукового дослідження та форми її здійснення. Проаналізовано особливості здійснення наукового дослідження на різних етапах навчання студентами перших курсів, метою якого має бути прищеплення навичок діяльності та підготовка першокурсників до виконання необхідних етапів дослідження з урахуванням власного творчого підходу.

61. Шара С. О. **Проблема адаптації викладачів-початківців непедагогічних університетів до викладацької та дослідницької діяльності** [Електронний ресурс] / С. О. Шара // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи». – 2010. – Вип. 32. – С. 158-167. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znpkhnpu_zntndr_2010_32_25.pdf

Виокремлено основні принципи Болонського процесу, які стосуються вимог до професорсько-викладацького складу університетів; виділено складові адаптації молодих викладачів до викладання та дослідницької роботи в університеті; показано технологію адаптації

молодих викладачів до реалізації основних принципів Болонського процесу; висвітлено результати дослідження існуючого стану адаптації молодих викладачів. У статті поставлено чотири завдання: 1) виокремити основні принципи Болонського процесу, які найбільшою мірою стосуються вимог до професорсько-викладацького складу непедагогічних університетів; 2) виділити складові адаптації молодих викладачів до викладацької та дослідницької діяльності та реалізації основних принципів Болонського процесу; 3) виробити власну технологію адаптації молодих викладачів до викладацької та дослідницької діяльності; 4) провести констатуюче дослідження з метою виявлення існуючого стану адаптації молодих викладачів непедагогічних університетів до викладацької та дослідницької діяльності й експериментально перевірити розроблену технологію адаптації молодих викладачів до реалізації основних принципів Болонського процесу через формувальний експеримент.

62. Шквир О. Л. **Дослідницька педагогічна діяльність: сутність та шляхи підготовки до неї** [Електронний ресурс] / О. Л. Шквир // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2013. – Вип. 3. – С. 161-166. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VZhDU_2013_3_33.pdf

Висвітлено значення та сутність дослідницької педагогічної діяльності. Виявлено, що дослідницька діяльність вчителя має творчий характер і є показником високого рівня педагогічної діяльності. Встановлено співвідношення таких понять, як «педагогічна діяльність», «творча педагогічна діяльність», «дослідницька педагогічна діяльність», «науково-дослідна педагогічна діяльність», «проведення педагогічних досліджень». Визначено шляхи підготовки до дослідницької педагогічної діяльності: навчально-дослідна та позааудиторна науково-дослідна робота.

II. ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

1. Андрієвський Б. М. **Проектно-модульна діяльність студентів у системі формування їх професійно-дослідницьких компетентностей** [Електронний ресурс] / Б. М. Андрієвський // Інформаційні технології в освіті. – 2013. – Вип. 14. – С. 7-10. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/itvo_2013_14_3.pdf

Висвітлено проектно-модульну технологію підготовки студентів до наукових досліджень в освітньому просторі вищої школи. Розкрито ефективність формування дослідницьких компетентностей засобами проектно-модульної технології, алгоритм і організаційно-педагогічні умови її реалізації.

2. Бойчук Ю. Д. **Науково-дослідна діяльність студентів технічного ВНЗ як педагогічна умова формування професійної компетентності** [Електронний ресурс] / Ю. Д. Бойчук // Вестник Харьковського національного автомобільно-дорожного університета. – 2013. – Вип. 60. – С. 7-11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vhad_2013_60_3.pdf

Розглянуто проблему формування професійної компетентності студентів шляхом здійснення науково-дослідної діяльності як основи для розвитку навичок в оволодінні науковими і професійними знаннями та їх належного застосування упродовж професійної діяльності.

3. Вернидуб Р. **Формування дослідницької компетентності студентів-бакалаврів педагогічних університетів** / Р. Вернидуб // Рідна школа. – 2012. – № 6. – С. 58-62.

Проаналізовано специфіку підготовки педагога-дослідника, принципи організації цього процесу та етапи творчого становлення майбутнього фахівця. Виокремлено два взаємопов'язані напрями формування дослідницьких навичок та умінь: шляхом навчання студентів елементів дослідницької діяльності, організації та методики наукової творчості та шляхом безпосередньої участі студентів у наукових дослідженнях, що здійснюються під керівництвом професорів і викладачів. Наголошено на важливості створення у навчальних закладах відповідних дослідницьких програм, визначення особливостей їх впровадження, а також реалізації науково-дослідної компоненти у процесі бакалаврської підготовки.

4. Вінник М. О. **Теоретичні основи формування науково-дослідницької компетентності у студентів спеціальності «Інформатика»** / М. О. Вінник., Ю. Г. Тарасіч. // Херсонський державний університет: зб. наук. пр. – 2012. – № 61. – С. 203-208.

Розглянуто основні види науково-дослідницької діяльності студентів та її вплив на підвищення конкурентоздатності майбутнього фахівця.

5. Гришко Ю. М. **Формування у студентів ключових компетенцій у процесі науково-дослідної та проектної діяльності при вивченні патофізіології** [Електронний ресурс] / Ю. М. Гришко // Світ медицини та біології. – 2013. – № 4(41). – С. 125-126. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/S_med_2013_4\(41\)_38.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/S_med_2013_4(41)_38.pdf)

Пріоритетним напрямом у професійній діяльності викладача є формування у студентів ключових компетенцій засобами науково-дослідної й проектної діяльності. Успіх студента в науковому дослідженні або проектній діяльності значною мірою визначений грамотним керівництвом НДР з боку викладача. Зважаючи на впровадження в освітній процес компетентнісного підходу, основна увага викладача має бути зосереджена на розширенні й удосконаленні самостійної роботи студентів.

6. Єрмакова І. П. **Модель підготовки майбутнього вчителя суспільствознавчих дисциплін до використання дослідницької технології у професійній діяльності** [Електронний ресурс] / І.П. Єрмакова // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер. : Педагогіка. – 2011. – Т. 173, Вип. 161. – С. 32-37. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npchduped_2011_173_161_9.pdf.

Обґрунтовано модель підготовки майбутнього вчителя суспільствознавчих дисциплін до використання дослідницької технології у професійній діяльності як цілісна система науково-методичного забезпечення.

7. Колодько Т. М. **Інтелектуальний потенціал майбутнього вчителя іноземної мови у дослідницькій діяльності** [Електронний ресурс] / Т. М. Колодько // Мовні і концептуальні картини світу. – 2013. – Вип. 43(2). – С. 226-233. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mikks_2013_43\(2\)_36.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mikks_2013_43(2)_36.pdf)

У статті висвітлено інтелектуальний потенціал майбутнього вчителя іноземної мови в сучасному навчально-виховному процесі; визначено поняття «інтелектуальний потенціал»; акцентовано увагу на дослідницькій діяльності майбутнього вчителя іноземної мови.

8. Криловець М. Г. **Магістратура з позиції практики** / М. Г. Криловець // Педагогіка вищої та середньої школи. – 2011. – № 31. – С. 162-170. Проаналізовано процес магістерської підготовки майбутніх географів. Обґрунтовано, що готовність майбутнього викладача географії до дослідницької діяльності визначається як фахова компетентність, яку характеризують уміння: здійснювати пошук, накопичувати й обробляти наукову інформацію, володіти методологічним апаратом дослідження, визначати стан проблеми, володіти теоретичними, емпіричними, статистичними та іншими методами дослідження, визначати результативність дослідницької роботи, впроваджувати результати дослідження у навчально-пізнавальний процес.

9. Лисенко Л. Л. **Актуалізація науково-дослідної роботи майбутніх учителів фізичної культури у формуванні здатності їх до креативно-інноваційної діяльності** [Електронний ресурс] / Л. Л. Лисенко. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VchdpuP_2013_2_108_42.pdf

Обґрунтовано шляхи удосконалення дослідницької діяльності майбутніх учителів фізичної культури з метою формування у них здатності до креативно-інноваційної діяльності та визначено систему методів активізації науково-дослідної роботи.

10. Мартинюк О. В. **Технології формування навичок самостійної дослідницької діяльності магістрантів-перекладачів** [Електронний ресурс] / О. В. Мартинюк // Педагогічний дискурс. – 2012. – Вип. 12. – С. 213-217. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Opeddysk_2012_12_49.pdf

Розглянуто технології формування навичок самостійної дослідницької діяльності студентів-перекладачів на етапі магістерської підготовки з урахуванням досвіду провідних зарубіжних університетів США, Іспанії та інших країн світу. Охарактеризовано роль інтерактивних технологій навчання (технологій «квізів», чатів, глосаріїв, інтерактивних семінарів, «вікі»-технології, форумів), технології «менеджменту власних знань», індивідуальних дослідницько-перекладацьких проєктів у процесі виховання самостійності у магістрантів-перекладачів.

11. **Меринов В.В. Розвиток умінь студентів, пов'язаних із виконанням письмових робіт навчального й наукового характеру** / В. В. Меринов // Педагогіка та психологія – 2011 – № 38. – С. 87-95.

Описано досвід практичної діяльності професорсько-викладацького складу кафедри української мови ХНПУ ім. Г. С. Сковороди по виконанню робіт навчального й наукового характеру. Надано практичні рекомендації щодо розвитку відповідних умінь студентів: реферування, написання курсових робіт, наукових статей і доповідей, рецензування. Доведено, що ця діяльність є невід'ємним складником сучасного навчального процесу та спрямована на формування в майбутніх учителів, особливо нефілологічних спеціальностей, умінь правильно писати такі роботи, опрацьовувати самостійно друковані джерела інформації.

12. **Овчинникова М. В. Принципи особистісно зорієнтованої підготовки майбутнього вчителя математики до науково-дослідницької діяльності** [Електронний ресурс] / М. В. Овчинникова // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. – 2013. – Вип. 38(2). – С. 125-135. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pspo_2013_38\(2\)__22.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pspo_2013_38(2)__22.pdf)

Розкриваються основні принципи особистісно орієнтованої підготовки майбутніх вчителів математики до науково-дослідної діяльності.

13. **Прохорова О. В. Особливості науково-дослідної компетентності магістрантів педуніверситетів** / О. В. Прохорова // Наука і освіта. – 2012. – № 8. – С. 130-132.

На основі контент-аналізу наукової літератури проаналізовано та охарактеризовано організаційний, мотиваційно-ціннісний, аналітико-діяльнісний компоненти науково-дослідної компетентності магістрантів, виділено особистісні якості, необхідні для проведення науково-дослідної діяльності. Підкреслено актуальність переходу від репродуктивних форм професійного навчання до продуктивних (творчих). Окреслено напрями подальших досліджень, метою яких є розробка критеріїв та показників науково-дослідної компетентності та діагностування рівнів означених компетентностей.

14. **Сологуб А. Дослідництво – вісь неперервної професійної освіти** / А. Сологуб // Рідна школа. – 2011. – № 7. – С. 18-22.

З'ясовано значення дослідницької компетентності студентів для забезпечення формування конкурентоспроможного фахівця, самореалізації особистості та її здатності продуктивно діяти. Обґрунтовано, що дослідницька діяльність як творчість є віссю, що поєднує всі ланки неперервної освіти в єдину ефективну педагогічну систему.

15. **Удод Т. С. Підготовка майбутніх дизайнерів до науково-дослідної діяльності у процесі дипломного проектування** / Т. С. Удод // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2008. – № 2. – С. 56-63. Обґрунтовано основні положення дипломного проектування як засобу підготовки майбутніх дизайнерів до професійної діяльності в процесі науково-дослідної роботи. Викладено можливості інноваційних підходів щодо розробки відповідного науково-методичного забезпечення (міні-курси, базові та спеціальні курси, практикуми і т.д.).

16. **Уйсімбаєва Н. Науково-дослідницька діяльність як чинник зростання професійної компетентності** / Н. Уйсімбаєва // Рідна школа. – 2006. – № 4. – С. 3-6.

Висвітлено проблему становлення соціально-професійної зрілості студентів загалом та у контексті науково-дослідницької діяльності зокрема. Акцентовано увагу на вивченні механізмів стимулювання професійного самовиховання й розвитку ініціативи молодих спеціалістів, на

формуванні особистого стилю навчально-професійної діяльності. Розглянуто й охарактеризовано принципи організації науково-дослідницької роботи студентів. Наведено дані багаторівневого експериментального дослідження з метою з'ясування впливу науково-дослідницької діяльності в процесі навчання на соціально-професійну зрілість студентів.

17. Чумак Ю. П. **Методичні аспекти підготовки майбутнього вчителя технологій до дослідницької діяльності** [Електронний ресурс] / Ю. П. Чумак. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 108.2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VchdpuP_2013_2_108_67.pdf.

Розглядаються методичні аспекти підготовки майбутнього вчителя технологій до дослідницької діяльності. Визначені основні принципи та моделі підготовки студентів.

18. Шквир О. Л. **Методи підготовки майбутніх учителів до дослідницької діяльності: зарубіжний досвід** [Електронний ресурс] / О. Л. Шквир. // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2013. – Вип. 3. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2013_3_25.pdf

Висвітлено зарубіжний досвід підготовки майбутніх учителів до дослідницької діяльності. Описано досвід роботи вищих педагогічних навчальних закладів США, Канади, Західної Європи, Східної Азії щодо використання методів дослідницької діяльності студентів. Розкрито зміст і ефективність окремих методів.

III. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Артеменко О. В. **Методологічні підходи до формування готовності студентів ВНЗ до науково-дослідної діяльності** [Електронний ресурс] / О. В. Артеменко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013. – Вип. 30. – С. 94-98. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pfto_2013_30_17.pdf.

Висвітлено теоретико-методологічні підходи до формування готовності студентів до науково-дослідної діяльності.

2. Вернидуб Р. **Науково-дослідна діяльність у структурі забезпечення професійної підготовки вчителя** / Р. Вернидуб // Вища освіта України. – 2012. – № 1. – С. 49-55.

Окреслено основні підходи до визначення нового структурування змісту педагогічної освіти, в якому виокремлено освітній, спеціальний, психолого-педагогічний, культурологічний, науково-педагогічний, практично-педагогічний блоки. Проаналізовано змістове наповнення категорії «дослідницькі вміння» та структурні компоненти досліджуваної категорії. Розглянуто особливості підготовки сучасного вчителя в контексті формування науково-дослідницьких компетенцій майбутніх педагогів, логіки наукового мислення, творчого розв'язання навчально-виховних завдань, а також застосування інноваційних підходів у навчанні та вихованні. Акцентовано увагу на дослідницькій діяльності майбутнього педагога як основі ефективної підготовки вчителя. Підкреслено особливе місце дисциплін соціально-гуманітарного циклу серед навчальних дисциплін у підготовці вчителя будь-якої спеціалізації.

3. Гловин Н. М. **Інноваційні форми організації дослідницької діяльності майбутніх аграрників на заняттях із хімії** [Електронний ресурс] / Н. М. Гловин // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – 2013. – Вип. 7. – С. 45-48. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ozfm_2013_7_16.pdf

Розглянуто питання формування дослідницьких умінь на заняттях з хімії в умовах особистісно-орієнтованого навчання. Подано класифікації експериментальних умінь з хімії, їх особливості і взаємозв'язок з дослідницькими вміннями. Передбачені перспективи формування таких умінь шляхом використання задач-малюнків.

4. Дехтяр Є. С. **Професійна підготовка педагога до організації дослідницької діяльності в навчальному процесі** / Є. С. Дехтяр // Педагогіка вищої та середньої школи. – 2009. – № 25. – 182-186. Акцентовано особливу увагу на утвердженні дослідницької позиції в навчанні, розвитку інноваційного потенціалу, орієнтації на апробацію дослідницького методу під час педагогічної практики. Констатовано, що за сучасних умов розвитку освіти педагоги виявляються недостатньо підготовленими до застосування дослідницької технології навчання, тому потребує докорінної перебудови система підготовки майбутніх педагогів, що має орієнтуватися на розвиток конструктивного, творчого мислення.

5. Єрмакова І. П. **Підготовка майбутнього вчителя суспільствознавчих дисциплін до використання дослідницької технології у професійній діяльності: результати дослідження** [Електронний ресурс] / І.П. Єрмакова // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки. – 2011. – Вип. 1.33. – С. 109-112. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvmdup_2011_1.33_26.pdf.

Представлено результати дослідження проблеми підготовки майбутнього вчителя суспільствознавчих дисциплін до використання дослідницької технології у професійній діяльності.

6. Іванова В. В. **Основні аспекти готовності майбутніх фахівців до творчої діяльності** / В. В. Іванова // Педагогіка вищої та середньої школи : Зб. наук. праць. – 2010. – Вип. 27. – С. 117-122.

Акцентовано увагу на готовності до творчої педагогічної діяльності майбутнього вчителя, що об'єднує в собі стійку мотивацію, знання теоретичних основ педагогічної творчості, емоційно-психологічний настрій та творчі здібності. В ході дослідження виявлено, що науково-дослідна творча робота займає незначне місце в навчально-пізнавальній діяльності студентів. Спостереження та зібрані факти свідчать про те, що у навчальному процесі не створені умови, що забезпечують позитивну динаміку рівня готовності студентів до творчої педагогічної діяльності.

7. Козловський Ю. **Моделювання співвідношення «готовність/вимоги» до наукової діяльності працівників вищого навчального закладу** / Ю. Козловський // Молодь і ринок – 2011. – № 3. – С. 83-87.

Виділено категорії готовності та вимоги до наукової діяльності на основі показників, що характеризують працівників вищих навчальних закладів. Запропоновано математичну модель співвідношення готовності працівників та вимог вищого навчального закладу до наукової діяльності, яка базується на поєднанні теорії множин, теорії графів та симплекс-методу для опису систем такого типу.

8. Криловець М. Г. **Магістратура з позиції практики** / М. Г. Криловець // Педагогіка вищої та середньої школи : Зб. наук. праць. – 2011. – Вип. 31. – С. 162-170.

Проаналізовано процес магістерської підготовки майбутніх географів. Обґрунтовано, що готовність майбутнього викладача географії до дослідницької діяльності визначається як фахова компетентність, яку характеризують уміння: здійснювати пошук, накопичувати й обробляти наукову інформацію, володіти методологічним апаратом дослідження, визначати стан проблеми, володіти теоретичними, емпіричними, статистичними та іншими методами дослідження, визначати результативність дослідницької роботи, впроваджувати результати дослідження у навчально-пізнавальний процес.

9. Кричфалушій М. В. **Готовність майбутнього спортивного педагога до науково-дослідницької діяльності** [Електронний ресурс] / М. В. Кричфалушій // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2008. – Т. 1. – С. 192–194. – Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Fvs_2008_1_57.pdf.

Розглянуто готовність майбутнього спортивного педагога до науково-дослідницької діяльності. Виявлено рівні сформованості когнітивного компонента готовності до дослідницької діяльності майбутнього спортивного педагога.

10. Кричфалушій М. В. **Мотиваційний компонент готовності до науково-дослідницької діяльності майбутнього спортивного педагога** [Електронний ресурс] / М. В. Кричфалушій, Д. В. Хасай // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2010. – № 4. – С. 17-20. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Fvs_2010_4_6.pdf.

Розглянуто рівні сформованості мотиваційного компонента готовності до науково-дослідницької діяльності майбутнього спортивного педагога.

11. Кулик Л. О. **Формування умінь і навичок науково-дослідної діяльності студентів-першокурсників напряму підготовки «Фізика»** [Електронний ресурс] / Л. О. Кулик, А. В. Ткаченко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 109. – С. 190-192. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VchdpuP_2013_109_48.pdf

Розглядається питання формування умінь і навичок науково-дослідної діяльності студентів ВНЗ. Запропоновано напрями науково-дослідної роботи студентів першого курсу підготовки за спеціальністю «Фізика».

12. Лазарева Т. А. **Формування цілей професійної підготовки інженерів-технологів харчової галузі до науково-дослідної діяльності** [Електронний ресурс] / Т. А. Лазарева // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2013. – № 40-41. – С. 69-74. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pipo_2013_40-41_12.pdf.

Висвітлено актуальну проблему професійної підготовки інженерів-технологів харчової галузі до науково-дослідної діяльності. Визначено, що у процесі формування цілей професійної підготовки інженерів-технологів до науково-дослідної діяльності слід застосовувати компетентнісний підхід. За цих умов встановлюють перелік знань, умінь та професійно важливих якостей, що складають науково-дослідну компетенцію майбутнього інженера-технолога харчової галузі.

13. Лисенко С. А. **Здатності до науково-дослідницької діяльності у майбутніх магістрів військового управління в міжнародних відносинах (теоретичний аспект)** [Електронний ресурс] / С. А. Лисенко. // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2013. – Вип. 5. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2013_5_16.pdf.

Розглянуто здатності до науково-дослідницької діяльності майбутніх фахівців взагалі та майбутніх магістрів військового управління в міжнародних відносинах зокрема.

14. Лукашова Н. І. **Формування готовності майбутнього вчителя хімії до реалізації науково-дослідного компонента професійної діяльності** [Електронний ресурс] / Н. І. Лукашова // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – 2012. – № 22(6). – С. 27-35. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vlup_2012_22\(6\)__6.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vlup_2012_22(6)__6.pdf).

Розглянуто підготовку студентів ВНЗ до здійснення проблемного підходу в навчанні хімії як важливої умови формування дослідницької компетентності майбутніх учителів хімії.

15. Мироненко В. В. **Формування готовності студентів спеціальності «Туризм» до науково-дослідної роботи в процесі вивчення іноземної мови** / В. В. Мироненко // Наука і освіта. – 2012. – № 8. – С. 107-109.

Розкрито сутність поняття «науково-дослідна робота» студентів спеціальності «Туризм» у процесі вивчення іноземної мови як способу систематизації самостійної роботи. Підкреслено необхідність підвищення мотивації навчання. Важливим чинником стимулювання в студентів дослідницького інтересу під час вивчення іноземної мови є перехід від інформативного навчання до активного дослідницького на основі самостійного здобуття нових знань. Особливу увагу приділено раціональному використанню засобів інформаційно-комунікаційних технологій, що сприятиме підвищенню інформаційної культури майбутнього фахівця.

16. Никорак Я. **Психолого-педагогічні засади підготовки майбутнього педагога до науково-дослідницької діяльності** [Електронний ресурс] / Я. Никорак // Гірська школа Українських Карпат. – 2013. – № 8-9. – С. 98-102. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/gsuc_2013_8-9_30.pdf

Розкрито психолого-педагогічні умови формування готовності майбутніх педагогів до застосування математичних методів у науково-дослідницькій діяльності у вищих навчальних закладах. Проаналізовано показники готовності та чинники, що сприяють підвищенню її ефективності.

17. Омеляненко Г. А. **Формування науково-дослідницьких умінь студентів засобами інформаційно-комунікаційних технологій: теоретичний аспект** / Г. А. Омеляненко // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2012. – № 3/4. – С. 76-78.

Розглянуто дидактичні умови, що забезпечують ефективне керування процесом формування науково-дослідницьких умінь студентів. Виокремлено шляхи їх формування засобами інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Розкрито дидактичний потенціал сучасних інформаційних технологій навчання у формуванні науково-дослідницьких умінь студентів. Наголошено, що використання ІКТ дозволяє ширше застосовувати продуктивні, розвивальні методи навчання дослідницького характеру; надає студентам можливості користуватися значним обсягом інформації, сприяє формуванню корисних дослідницьких умінь.

18. Парфьонов М. П. **Підготовка студентів – майбутніх учителів до науково-дослідної діяльності** [Електронний ресурс] / М. П. Парфьонов // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013. – Вип. 30. – С. 265-269. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pfto_2013_30_43.pdf.

Розглянуто деякі варіанти створення оптимальних умов для науково-дослідної діяльності студентів – майбутніх учителів. У цій площині розкрито взаємодію когнітивного, мотиваційного та поведінково-діяльнісного складників навчального процесу, формування готовності до цієї діяльності. Запропоновано моделювання педагогічного дослідження, що дає змогу студентам заглибитися в його технологію, відчувати інтерес до науково-дослідної діяльності.

19. Рудакова О. В. **Формування готовності студентів до науково-дослідної діяльності засобами проблемного навчання** / О. В. Рудакова // Вісник Луганського національного університету ім. Т. Шевченка. Соціологічні науки. – 2012. – № 2. – С. 193-200.

Визначено роль науково-дослідної діяльності студентів як чинника модернізації сучасної освіти й визначено її позитивний вплив на весь навчальний процес. Для формування готовності студентів до науково-дослідної діяльності необхідно: по-перше, розкрити структуру готовності студентів до науково-дослідної діяльності, по-друге розглянути умови формування готовності студентів до науково-дослідної діяльності, по-третє, виявити сутність поняття «науково-дослідна діяльність», по-четверте, розкрити можливості проблемного навчання і його роль у науково-дослідній роботі.

20. Чернишова М. **Оптимізація формування готовності майбутніх менеджерів організації до дослідницької діяльності: рекомендації** [Електронний ресурс] / М. Чернишова. // Теорія та методика управління освітою. – 2013. – Вип. 12. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ttmuo_2013_12_14.pdf.

Висвітлено основні напрями та механізми оптимізації формування готовності майбутніх менеджерів організації до дослідницької діяльності в контексті основних тенденцій сучасного

суспільного розвитку. З'ясовано особливості взаємодії менеджера з персоналом організації, адже управлінська діяльність вимагає від менеджера розв'язання управлінських завдань, передавання знань і досвіду учасникам взаємодії, організації системи стосунків на рівнях «керівник-підлеглий», «керівник-група», «керівник-керівник» тощо, а також створення умов для функціонування системи соціально-психологічного забезпечення розвитку особистості (своєї та учасників взаємодії). Менеджер у межах своїх посадових повноважень визначає спрямованість і характер діяльності своєї організації, стиль взаємодії в організації. Тому основними факторами мотивації готовності майбутніх менеджерів до дослідницької діяльності є, на наш погляд, визнання його значущості для організації, власні професійні досягнення та її зміст, рівень відповідальності і самостійності, а також можливість професійного просування й власного розвитку професіоналізму.

IV. ВПЛИВ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

1. Ворожбіт В. **Духовно-моральне виховання молоді у науково-дослідницькій діяльності: досвід і перспективи** [Електронний ресурс] / В. Ворожбіт // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – 2011. – Ч. 2. – С. 44-51. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znpudpu_2011_2_7.pdf.

Проаналізовано мету і зміст духовно-морального виховання молоді у науково-дослідницькій діяльності в українських вищих професійних навчальних закладах кінця XIX – початку XX століття, визначено перспективи використання позитивного досвіду.

2. Дудікова Л. В. **Науково-дослідницька діяльність студентів як складова індивідуалізації навчального процесу** [Електронний ресурс] / Л. В. Дудікова // Педагогічний альманах. – 2012. – Вип. 16. – С. 126-130. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pedalm_2012_16_23.pdf.

Досліджено особливості організації науково-дослідної діяльності студентів як складника індивідуалізації навчального процесу. Проаналізовано основні напрями науково-дослідницької діяльності студентів та розкрито проблеми, що супроводжують цей процес.

3. Князян М. О. **Самостійно-дослідницька робота як засіб підготовки студентів до розв'язання проблемних ситуацій у професійній діяльності** [Електронний ресурс] / М. О. Князян // Теорія та методика навчання та виховання. – 2012. – Вип. 31. – С. 97-107. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znpkhnpu_ttmnv_2012_31_12.pdf.

Висвітлено проблему підготовки студентів до розв'язання проблемних ситуацій у професійній діяльності. Розкрито функціональну роль самостійно-дослідницької роботи студентів. Виявлено стратегії самостійно-дослідницької роботи (стратегія творчих прецедентів, стратегія перспективного пошуку, стратегія евристичного дослідження) як засобу підготовки студентів до розв'язання проблем професійного характеру.

4. Крамаренко А. М. **Науково-дослідна діяльність як складова системи позааудиторної роботи з формування екологічних цінностей майбутніх учителів початкової школи** [Електронний ресурс] / А. М. Крамаренко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013. – Вип. 31. – С. 481-488. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pfto_2013_31_68.pdf.

Визначено сутність та окреслено напрями застосування науково-дослідної діяльності екологоорієнтованого характеру як складника позааудиторної роботи з формування екологічних цінностей майбутніх учителів початкової школи. Розкрито процес підготовки елітного екологоорієнтованого майбутнього фахівця-дослідника якісно нового типу, який здатний і готовий самостійно вирішувати серйозні дослідні завдання, вирізняється оригінальним і високоефективним підходом до вирішення навчально-виховних завдань.

5. Мозгальова Н. Г. **Науково-дослідна робота як засіб формування успішної особистості вчителя музики** / Н. Г. Мозгальова // Педагогіка вищої та середньої школи: Збірник наукових праць – 2011. – Вип. 31. – С. 170-176.

На основі вивчення теоретичного та практичного матеріалу розкрито сутність, зміст і основні характеристики науково-дослідницької діяльності студентів ВНЗ. Обґрунтовано її функції у формуванні успішної особистості майбутніх учителів музики. Окреслено роль науково-

дослідницької діяльності у підвищенні якості як професійної підготовки, так і інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музики.

6. Митяй З. **Роль науково-дослідницької діяльності при підготовці майбутніх фахівців** / З. Митяй // Рідна школа – 2006. – № 1. – С. 9-10.

Розглянуто одну з актуальних проблем сьогодення – формування гуманістичної орієнтації особистості, в основі якої закладено прагнення до творчої самореалізації, духовно-інтелектуального самовдосконалення. Забезпечує формування особистості діяльність пошуково-дослідницького характеру, що входить до системи проблемно-розвивального навчання. Висвітлено методи набування студентами навичок, які потрібні їм у житті: самостійність суджень, вміння концентруватися, постійно збільшувати власний запас знань, мати багатогранний погляд на проблеми, які виникають, вміти цілеспрямовано працювати.

7. Овчинникова М. В. **Синергетичний підхід як методологічна основа дослідження системи підготовки майбутніх учителів математики до науково-дослідницької діяльності** [Електронний ресурс] / М. В. Овчинникова // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. – 2013. – Вип. 39(2). – С. 263-271. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pspo_2013_39\(2\)_51.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pspo_2013_39(2)_51.pdf).

Розглянуто основні характеристики синергетичного підходу та основні напрями використання синергетичного підходу в особистісно зорієнтованій підготовці майбутніх учителів математики до науково-дослідницької діяльності.

8. Овчинникова М. В. **Феномен синергетики як об'єкт вивчення в процесі підготовки майбутніх учителів математики до науково-дослідницької діяльності** [Електронний ресурс] / М. В. Овчинникова // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. – 2013. – Вип. 40(2). – С. 290-292. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pspo_2013_40\(2\)_49.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pspo_2013_40(2)_49.pdf)

Вивчення основних ідей синергетики на начальному етапі професійної підготовки майбутніх вчителів математики сприяє формуванню сучасного світогляду студентів.

9. Павлюк Л. В. **Дослідницька діяльність як одна з основ навчально-пізнавальної роботи студентів** [Електронний ресурс] / Л. В. Павлюк // Біоресурси і природокористування. – 2014. – Т. 6, № 1-2. – С. 177-183. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/bpc_2014_6_1-2_32.pdf
Розглянуто поняття «вміння», «дослідницькі вміння». Розкрито сутність і характерні особливості понять «навчально-дослідницька діяльність», «науково-дослідницька діяльність».

10. Рашидова Н. М. **Дослідницька діяльність як фактор професійного розвитку майбутнього фахівця** [Електронний ресурс] / Н. М. Рашидова // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – 2014. – № 5(2). – С. 213-220. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vlup_2014_5\(2\)_31.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vlup_2014_5(2)_31.pdf)

Розглянуто сутність поняття «дослідницька діяльність», взаємозв'язок між навчальною та науково-дослідницькою діяльністю студентів, виявлено ефективні умови, форми і методи роботи ВНЗ I-II рівня акредитації, спрямованих на формування пізнавального інтересу до педагогічної науки в процесі дослідницької діяльності. Визначаються організаційно-методичні умови, що сприяють формуванню та розвитку дослідницької діяльності студентів, важливості цієї діяльності в процесі комплексної підготовки фахівця, здатного до професійного росту і саморозвитку, який постійно підвищує свою кваліфікацію, швидко адаптується до змін, готовий до здійснення наукових досліджень в тій чи іншій галузі знань.

11. Ромащенко І. **Зміст та функції науково-дослідницької діяльності майбутніх фахівців гуманітарних спеціальностей** [Електронний ресурс] / І. Ромащенко // Молодь і ринок. – 2014. – № 4. – С. 26-30. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mir_2014_4_8.pdf.

Проаналізовано зміст та функції науково-дослідницької діяльності студентів як важливого складника освітнього процесу. Автором досліджено вплив науково-дослідницької діяльності на формування особистості студента.

12. Ромащенко І. **Модель процесу формування конкурентоздатності студентів за допомогою науково-дослідної діяльності** [Електронний ресурс] / І. Ромащенко // Молодь і ринок. – 2014. – № 5. – С. 25-29. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mir_2014_5_7.pdf.

Проаналізовано складники моделі процесу формування сучасної творчої конкурентоздатної особистості фахівця. Досліджене питання поняття «моделі» у сучасних наукових джерелах та її значення у процесі дослідження науково-дослідницької діяльності студентів.

13. Ромащенко І. **Науково-дослідницька діяльність студентів як засіб забезпечення якості освіти** [Електронний ресурс] / І. Ромащенко // Молодь і ринок. – 2014. – № 6. – С. 18-22. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mir_2014_6_5.pdf.

Досліджено проблеми організації науково-дослідницької діяльності у вищій школі, важливість критичного відбору навчального матеріалу, змісту завдань та вправ для занять науковою діяльністю. Обґрунтовано необхідність вдумливого ставлення до науково-дослідницької діяльності як вирішального фактору досягнення результату освітнього процесу.

14. Ромащенко І. **Роль науково-дослідницької діяльності у формуванні творчої особистості** [Електронний ресурс] / І. Ромащенко // Молодь і ринок. – 2014. – № 2. – С. 41-45. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mir_2014_2_9.pdf.

Проаналізовано роль науково-дослідницької діяльності у формуванні та становленні сучасної творчої особистості фахівця. Досліджене питання впливу науково-дослідницької діяльності на самовираження студентів гуманітарних факультетів.

15. Сущенко Л. О. **Психолого-педагогічні механізми впливу на продуктивну дослідницьку діяльність майбутнього вчителя: результати експериментального навчання** [Електронний ресурс] / Л. О. Сущенко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2013. – № 6. – С. 239-248. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pednauk_2013_6_32.pdf.

Визначено психолого-педагогічні механізми впливу на продуктивну дослідницьку діяльність майбутнього вчителя в контексті особистісного підходу. Наголошено на пріоритетності і значущості науково-дослідної роботи в процесі професійної підготовки майбутніх педагогів. Визначено, що одним із найефективніших засобів роботи з майбутніми педагогами є метод рольової гри. Виявлено засоби підтримки самостійної пошуково-дослідницької діяльності майбутніх педагогів. Проаналізовано особливості використання інноваційного підходу до створення освітнього середовища активно-пошукового характеру.

16. Сущенко Л. О. **Концептуальні основи організації науково-дослідної роботи майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки** [Електронний ресурс] / Л. О. Сущенко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. - 2013. - № 10(4). - С. 149-156. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vluf_2013_10\(4\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vluf_2013_10(4)_22).

Окреслено сутнісні характеристики понять „принципи” та „закономірності” в сучасній педагогічній теорії та практиці. Подано теоретико-методологічне обґрунтування інтеграційних

засад організації науково-дослідної роботи майбутніх педагогів на основі принципів, в яких відображені основні закономірності даного процесу. Визначено принципи побудови науково-дослідної роботи педагога: принцип професійної компетентності передбачає знання педагогом свого предмета, вміння його піднести, відкритість і справедливість у спілкуванні, в оцінці знань і поведінки інших людей, тобто він доконало володіє педагогічними вміннями і навичками, володіє комплексом педагогічних здібностей; принцип кооперації - індивідуальна та колективна взаємодія вчених і практиків, спрямована на збагачення та розвиток освітньої системи за допомогою точного, об'єктивного та системного знання про закономірності розвитку освітнього процесу та педагогічної майстерності; принцип послідовності полягає в поетапності проведення досліджень: складання робочої гіпотези, програми дослідження, здійснення аналізу первинних результатів, коректування гіпотези за підсумками проведеного етапу; принцип доцільності передбачає відмову від проведення практичного етапу дослідження для ідей, які не отримали науково-практичного підтвердження або схвалення експертами; принцип матеріальної зацікавленості полягає у стимулюванні дослідницької діяльності у вигляді надання додаткових днів до відпустки для занять науковою роботою, стажувань, видання статей, збірників, додаткового фінансування експерименту тощо.

17. Суцценко Л. О. **Організація науково-дослідної роботи майбутніх педагогів з діагностики утруднень і перешкод на шляху до професіоналізму** [Електронний ресурс] / Л. О. Суцценко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. - 2013. - Вип. 29. - С. 371-383. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_29_61.

Розкрито особливості організації науково-дослідної роботи майбутніх педагогів з діагностики утруднень і перешкод на шляху до професіоналізму; розроблено сукупність діагностичних методик з метою з'ясування усвідомлення стратегічної важливості готовності майбутнього педагога до пошуково-дослідної професійної діяльності. Зазначено, що педагогічна діагностика є сукупністю діагностичних завдань, органічно включених у процес професійної підготовки з урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності, етапів опанування освітньої програми, курсів педагогічних дисциплін; розглядає педагогічну діагностику як компонент сумісної діяльності викладача і студента. Крім того, діагностична методика дає змогу надавати майбутньому вчителю педагогічну допомогу в переживанні проблемного та негативного досвіду професійної діяльності; педагогічна діагностика є засобом супроводу процесу організації пошукової діяльності майбутнього вчителя, що дає можливість коригувати освітній процес згідно з потребами і можливостями студента. У свою чергу, використання провідних діагностичних методик дає змогу оцінити внесок кожного педагогічного курсу в процес професійної підготовки студентів. Відзначено, що формування готовності до здійснення науково-дослідницького підходу в професійно-педагогічній діяльності майбутнього фахівця бажано спрямовувати у трьох напрямках, тобто слід забезпечувати позитивну динаміку змін мотиваційно-ціннісного, когнітивного, операційно-діяльнісного й рефлексивно-аналітичного компонентів зазначеного феномену; до того ж кожний компонент має критерії та показники, що відображають його сутність.

18. Суцценко Л. О. **Вплив науково-дослідної роботи на формування аналітичних умінь майбутніх педагогів засобами інтерактивних технологій** [Електронний ресурс] / Л. О. Суцценко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. - 2013. - Вип. 30. - С. 351-357. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_30_58.

Зроблено спробу з'ясувати вплив науково-дослідної роботи на процес формування аналітичних умінь майбутніх педагогів засобами інтерактивних технологій. Акцентовано увагу на тому, що при організації експериментальної роботи зі студентами нами запроваджено систему

пошуково-дослідних завдань, яка заснована на вимогах до майбутніх педагогів, що висувуються до їх підготовки. Цей підхід допомагає студентів краще оволодіти цілями, змістом, засобами, формами, методами та прийомами наукового пошуку й дозволяє поглибити свої знання, розширює їх кругозір, викликає на дискусію тощо. Сутність такого виду діяльності, як реферування, полягає в систематизації матеріалу з теми. Але для того, щоб реферативна робота вийшла на рівень науково-дослідної діяльності, вкрай необхідно ретельно добирати теми. Ми підбирали їх таким чином, щоб вони відображали нове бачення проблеми, зачіпали найсучасніші течії досліджень, вимагали самостійних висновків та узагальнень зі встановленням причинно-наслідкових зв'язків. Тобто виконана систематизація повинна мати достатній рівень новизни: логіку, наявність нових пунктів, розмежування (вичленовування) нових аспектів. Все це може призвести до нових висновків, а також умовиводів. Якщо ці висновки зроблені самостійно, роботу можна зараховувати до пошуково-дослідницьких. Той факт, що зачитування рефератів є досить простою формою взаємодії викладача і студентів, не означав, що вона не вимагала від педагога ретельної підготовки. Викладач мав не просто вести бесіду, а скеровувати її у напрямі, потрібному для досягнення поставлених пошуково-дослідницьких цілей. Для успішної реалізації наміченого йому потрібно детально планувати навчальну бесіду, оволодіти технікою постановки питань зі встановленням причинно-наслідкових зв'язків і здатністю до швидкого реагування на відповіді та репліки студентів.

19. Суцценко Л. О. **Методика формування дослідницьких умінь майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки: результати дослідження** [Електронний ресурс] / Л. О. Суцценко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. - 2013. - № 4. - С. 301-309. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2013_4_39.

Розкрито методика формування дослідницьких умінь майбутніх педагогів на організаційно-дослідницькому етапі експериментального дослідження. Охарактеризовано систему пошуково-дослідницьких завдань, яка заснована на сучасних вимогах до майбутніх педагогів, що висувуються до їх підготовки. Автором визначено шляхи ефективного протікання навчально-виховного процесу засобами науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі, яка представлена трьома напрямками: навчально-дослідна робота в структурі освітньо-виховного процесу, в позааудиторній діяльності, науково-дослідна робота, яка відбувається паралельно до навчального процесу. Зазначено, що найважливішим аспектом успішної та продуктивної НДРС є їхнє групове самоствердження. Участь студентів у науково-дослідній діяльності має свої специфічні особливості, які зводяться до індивідуальної діяльності студентів. Специфіка організації навчально-виховного процесу в педагогічних університетах така, що навчальне спілкування між студентами здійснюється основним чином у груповій формі занять. Винятком тут є лише науково-дослідна робота. Незаперечним є той факт, що участь студента педагогічного навчального закладу у виконанні науково-дослідної роботи є ефективною умовою становлення особистої самореалізації його особистості. Як засвідчує практика організації науково-дослідної роботи, в більшості випадків студенти прагнуть до організації колективної діяльності, яка спрямована на досягнення суспільно-значущого результату. В останні роки активізувалися й успішно застосовуються форми та методи залучення студентів до наукової діяльності, які сприяють посиленню творчого характеру навчального процесу. Це різні науково-творчі об'єднання студентів, проблемні, дослідницькі, конструкторські групи тощо. Ідея використовувати студентську академічну групу як базис для вдосконалення навчально-виховної роботи педагогічних закладів була запропонована багато років тому. Але активне впровадження цього підходу в життєдіяльність розпочалося не так давно.

20. Сущенко Л. О. **Формування аналітичних умінь майбутніх педагогів засобами інтерактивних технологій** [Електронний ресурс] / Л. О. Сущенко // Освіта та педагогічна наука. - 2013. - № 3. - С. 33-38. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2013_3_6.

З'ясовано вплив науково-дослідної роботи на процес формування аналітичних умінь майбутніх педагогів засобами інтерактивних технологій. Проаналізовано наукову психолого-педагогічну літературу щодо професійної підготовки у вищій школі, де провідні науковці аналізують шляхи формування умінь, характеризують поняття "аналітика", виокремлюють поняття аналітичної роботи. Наведено детальний опис експериментальної роботи зі студентами, де було запроваджено систему пошуково-дослідницьких завдань, яка заснована на вимогах до майбутніх педагогів, що висувуються до їх підготовки. На конкретних прикладах доведено доцільність застосування диспуту на лекційних заняттях. Увагу приділено груповій формі навчання студентів з застосуванням обговорення у підгрупах.

21. Тушева В. В. **Науково-дослідницька культура майбутнього вчителя: сутність поняття та теоретичні аспекти її формування** / В. В. Тушева // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. – 2010. – № 2. – С. 18-23.

Розглянуто окремі аспекти сутності поняття «науково-дослідницька культура майбутнього вчителя». Показано, що інтеграція наукових підходів (діяльнісного, особистісного, аксіологічного, системного і синергетичного) дає можливість всебічно розкрити сутність науково-дослідницької культури як особистісного феномена, виявити закономірності його формування і розвитку, визначити структурні і функціональні ознаки.

22. Федорич Х. **Дослідницька діяльність як процес самореалізації особистості** [Електронний ресурс] / Х. Федорич // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – 2014. - Ч. 2. – С. 382-387. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znpudpu_2014_2_54.pdf.

Подано визначення понять «діяльність» та «навчальна діяльність», проаналізовано дослідницьку діяльність як вагомий фактор розвитку творчості та самостійності учня, студента під час опрацювання мовного матеріалу. Охарактеризовано науково-дослідницьку та навчально-дослідницьку діяльність, їх специфіку. Зазначено, що особливостями науково-дослідницької діяльності є суб'єктивне відкриття нових знань, уведення їх до пізнавального простору. Як правило, науково-дослідницька діяльність більшою мірою характерна для студентів, тому її зміст і структура забезпечує послідовність засобів і форм відповідно до логіки та послідовності навчального процесу, що зумовлює спадкоємність її методів і форм від курсу до курсу, від кафедри до кафедри, від однієї дисципліни до іншої, від одних видів занять до інших, поступове зростання обсягу та складності набутих студентами знань, умінь, навичок у процесі виконання ними наукової роботи. В той же час, навчально-дослідницька діяльність – це діяльність учнів, яку організовує педагог, використовуючи переважно дидактичні засоби опосередкованого й перспективного управління. Вона спрямована на пошук пояснення й доведення закономірних зв'язків і відношень експериментально спостережуваних або теоретично аналізованих фактів, явищ, процесів. У ній домінує самостійне застосування прийомів наукових методів пізнання. У результаті учні активно оволодівають знаннями, розвивають свої дослідницькі вміння й здібності. Звернуто увагу на феномен безпорадності. Особистісна безпорадність містить когнітивний, мотиваційний та емоційний компоненти, тому навчально-дослідницька діяльність описана як дієвий засіб її подолання. Навчальне дослідження розглянуто в контексті загальноосвітньої та вищої школи.

23. Фролова І. В. **Науково-дослідницька діяльність студентів – передумова випереджувального саморозвитку фахівця** [Електронний ресурс] / І. В. Фролова. // Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. – Серія : Психолого-педагогічні науки. – 2012. – № 7. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nzspp_2012_7_46.pdf.

Розглядається проблема науково-дослідницької діяльності студентів як передумови випереджувального саморозвитку майбутнього фахівця, а також його основні компоненти: когнітивний, особистісний, операційно-процесуальний. Проведений аналіз науково-педагогічної літератури показав, що нинішня система підготовки фахівців із вищою освітою має певні недоліки, а саме: відсутність системної роботи студентів протягом навчального семестру; низький рівень активності тих, хто навчається, і відсутність елементів змагання в навчальних досягненнях; можливість необ'єктивного оцінювання знань студентів; значні витрати бюджету часу на проведення екзаменаційної сесії; відсутність гнучкості в системі підготовки фахівців; недостатній рівень адаптації до швидкозмінних вимог світового ринку праці; низька мобільність студентів щодо зміни напрямів підготовки, спеціальностей та вищих навчальних закладів; недостатня можливість вибору студентом навчальних дисциплін. З огляду на це, науково-дослідна діяльність студентів дозволяє найбільш повно виявити індивідуальність, творчі здібності, готовність до самореалізації особистості. Важливо зазначити, що сам процес дослідження є суто індивідуальним і являє собою цінність як в освітньому, так і в особистісному сенсі. У зв'язку з цим майбутній спеціаліст має бути готовим до здійснення науково-дослідної роботи.

V. ОСВІТА ТА ПЕДАГОГІЧНА НАУКА В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Вступ

Сьогодні в практичній роботі фахівців з кожним роком все повніше використовується Інтернет – всесвітня система комп'ютерних мереж, складовою частиною якої є всеохоплююча система документів «всесвітня павутина» (www). Нині послугами Інтернету користується 60% мешканців України. Що ж до студентів, то практично кожний з них є його користувачем.

Щоправда, досвід роботи із студентами свідчить, що далеко не всі з них у повній мірі в використовують величезні можливості Інтернету в своїй самостійній роботі, обмежуючись частогусто «скачуванням» реферативної інформації з певних тем. У той час як Інтернет здатний оперативно знайомити користувачів з найновішими досягненнями в усіх галузях науки та освіти, надавати ґрунтовні відповіді на питання, які виникають у користувачів. Не випадково він є базою та інструментом дистанційного навчання, яке здійснюється на основі інтернет-технологій і набирає все більшого поширення.

Інтернет створює виключно сприятливі умови для творчого спілкування фахівців, для чого використовується найрізноманітніші форми: конференції, форуми, фестивалі, виставки, презентації, телемосту тощо.

Відносно новою формою в українському Інтернеті є онлайн-семінари – вебінари. Цю форма спілкування фахівців широко використовують як державні, так і приватні установи та навчальні заклади. Прикладом може бути проведений 25 червня 2015 р. Міністерством освіти і науки за підтримки компанії Майкрософт вебінар на тему: «Партнерство у навчанні». Він був розрахований на керівників ВНЗ, відповідальних секретарів і членів приймальних комісій. Вебінар був присвячений змінам у правилах прийому до ВНЗ. Вебінар, який відбувся під керівництвом МОН України, дозволив глибоко ознайомити наукових та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти з новими правилами прийому, не відриваючи їх від практичної роботи.

В Інтернеті представлена велика колекція матеріалів з проблем виховання студентів та методики викладання різних дисциплін в навчальних закладах різного рівня. Велику практичну цінність мають розміщені у «всесвітній павутині» навчальні тренінги, майстер-класи відомих педагогів, різного роду конкурси, олімпіади тощо.

Звичайно, ефективне використання Інтернету вимагає наявності у студентів певних знань, умінь, навичок, володіння інформаційною компетентністю. Вони здобуваються в процесі навчання та практичної роботи. Ми радимо ширше використовувати і довідково-методичну літературу. На жаль, в Україні при величезній кількості онлайн-видань досі відсутній методичний часопис, який би став дороговказом для користувачів в океані освітніх Інтернет-ресурсів. Про те, що таке видання конче потрібне, свідчить поява на одному з російських порталів ще у 2001 р. електронного журналу «Вопросы Интернет-образования». Журнал, який виходить двічі в квартал, в кожному номері подає до 25 статей з проблем управління освітою, онлайн-викладання, Інтернет-спілкування педагогів та студентів тощо. В Україні поширений такий вид довідкової літератури як тематичні покажчики інтернет-ресурсів. Щоправда, жодний з них не може охопити всієї наявної в інтернеті інформації. З певної теми вони визначають скоріше напрямки пошуків.

У цьому розділі представлені документальні та бібліографічні освітні ресурси двох популярних в Україні інформаційно-пошукових систем – Google та Yandex. З метою використання користувачами альтернативних шляхів пошуку інформації в покажчику наводяться дані про інші наявні реєстри освітніх ресурсів України як в електронній, так і друкованій формі.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ ОСВІТИ І НАУКИ. УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ І НАУКОЮ.

Верховна рада України

<http://rada.gov.ua/>

Комітет з питань науки і освіти Верховної ради України

<http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/index>

Міністерство освіти і науки України

www.mon.gov.ua

Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України

<http://www.kmu.gov.ua/>

Урядовий сайт для юних громадян

<http://children.kmu.gov.ua/>

Освітня політика: портал громадських експертів

<http://education-ua.org/ua/>

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Асоціація педагогічного оцінювання в Європі

<http://www.aea-europe.net/>

Вінницький технологічний центр оцінювання якості освіти

http://vintest.org.ua/top_educat.aspx

Всесвітня асоціація педагогічного оцінювання учнів (IAEA)

<http://www.iaea.info/>

Всеукраїнська експертна мережа: портал

<http://www.expert.in.ua/>

Міжнародна асоціація оцінювання освітніх досягнень (IEA)

<http://www.iea.nl>

Сайт “Педагогічне оцінювання”

<http://tutportal.org.ua>

ТЕСТПОРТАЛ. Представництво Всеукраїнської асоціації освітнього оцінювання та тестування. Науково-методична і консультаційна підтримка вивчення та впровадження тестових технологій в системі освіти і професійній діяльності.

<http://testportal.org.ua/>

ТІМО: тестування, моніторинг в освіті

<http://www.timo.com.ua/>

Український центр оцінювання якості освіти

<http://testportal.gov.ua/>

Центр науково-освітніх інновацій та моніторингу

<http://www.monitoring.in.ua>

Центр вивчення тестування, оцінювання та освітньої політика

<http://www.bc.edu>

Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою МОЗ України

<http://testcentr.org.ua>

МІЖНАРОДНІ ОСВІТНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Горизонт-2020: рамкова програма Європейського Союзу

<http://h2020.link/>

Erasmus+. Національний Еразмус+ офіс в Україні

<http://www.erasmusplus.org.ua/>

Євро-освіта: центр міжнародних проєктів НДІ прикладних інформаційних технологій

<http://www.euroosvita.net/>

Інформаційно-освітній центр IBZ об'єднання «Німецька молодь в Україні»

<http://www.ibz.kiev.ua/>

Національний Темпус/ Еразмус+ офіс в Україні: новини, потужні програми тощо.

<http://www.tempus.org.ua>

Tempus: трансєвропейська програма мобільності для навчання в університетах Європи

<http://www.eacea.europa.eu/>

ОСВІТНІ ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Асоціація підприємств інформаційних технологій України

<http://apitu.org.ua/>

Всеукраїнська асоціація Е-навчання. E-learning: громадська організація

<http://www.e-learning.org.ua>

Всеукраїнська асоціація за європейські цінності в науці

www.ukrnauka.org.ua

Всеукраїнська громадська організація «Громадська Рада освітян і науковців України»
(ГРОНУ)

<http://www.gronu.org.ua>

Всеукраїнська громадська організація «Освітній простір»

<http://www.osvitniy-prostir.com.ua>

Всеукраїнська громадська організація «Товариство Знання»

<http://www.znannya.org.ua>

Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Союз обдарованої молоді» (СОМ)

<http://www.som.org.ua>

Всеукраїнська спілка викладачів суспільних дисциплін

<http://www.gromad-osvita.org.ua>

Всеукраїнська студентська рада при Президентові України

<http://www.stud.rada.org.ua>

Всеукраїнське товариство «Просвіта»

<http://www.prosvita.poltava.ua>

Громадська організація «Центр молодіжної освіти» (м. Київ)

<http://www.cmo.narod.ru>

Міжнародна студентська організація АЕУЕЕ (м. Київ)

<http://www.aegec.kiev.ua>

Рада молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України. Консультативно-дорадчий орган, що забезпечує участь молоді у реалізації прав молодих вчених

<http://www.pld.mon.gov.ua>

Українська асоціація студентського самоврядування (УАСС) – неурядова організація студентів

<http://www.uass.org.ua>

НАУКОВО-ДОСЛІДНІ УСТАНОВИ

Національна академія педагогічних наук України
<http://naps.gov.ua/>

Інститут педагогіки НАПН України
<http://undip.org.ua/>

Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України
inpsy.naps.gov.ua

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
<http://ipood.com.ua/>

Інститут проблем виховання НАПН України
<http://ipv.org.ua/>

Інститут спеціальної педагогіки НАПН України
<http://ispukr.org.ua/>

Інститут соціальної та політичної психології
<http://ispp.org.ua/>

Інститут вищої освіти НАПН України
<http://ihed.org.ua/>

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання
<http://iitlt.gov.ua/>

Інститут професійно-технічної освіти
<http://ipto.kiev.ua/>

Інститут обдарованої дитини НАПН України
<http://iod.gov.ua/>

ДНВЗ "Університет менеджменту освіти"
<http://www.umo.edu.ua/>

НАУКОВІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ БІБЛІОТЕКИ

Книжкова палата України імені Івана Федорова (облік та опис всієї друкованої продукції в Україні)

<http://www.ukrbook.net>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

<http://nbuv.gov.ua/>

Національна парламентська бібліотека України

<http://nplu.org/>

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського

<http://www.dnpb.gov.ua/>

Науково-педагогічна бібліотека, м. Миколаїв

<http://library.mk.ua/>

Найбільша в Україні автоматизована електронна бібліотека

<http://library.ua>

Наукова бібліотека імені М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

<http://library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>

Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника

<http://www.lsl.lviv.ua/>

НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України

<http://umo.edu.ua/institutes/cippo>

Вінницький обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів

<http://www.voipopp.vn.ua/>

Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти

<http://vippp.org.ua>

Дніпропетровський обласний інститут *післядипломної педагогічної освіти*

<http://doippp.dp.ua/>

Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

<http://ippop.dn.ua>

Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

<http://www.zippop.net.ua/>

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти

<http://zakinppop.org.ua/>

Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

<http://www.zoippp.zp.ua/>

Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

<http://www.ippop.if.ua/>

Комунальний вищий навчальний заклад Київської обласної ради «Академія неперервної освіти»

<http://www.академія.com.ua/>

Інститут післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

<http://ippop.kubg.edu.ua/>

Інститут післядипломної освіти та дистанційного навчання Луганського національного університету імені Тараса Шевченка

http://luguniv.edu.ua/?page_id=270

Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області

<http://ippobuk.cv.ua/>

Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського

<http://www.koippp.kr.ua/>

Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
<http://loippo.lviv.ua>

Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
<http://l-oippo.blogspot.com/>

Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
<http://www.moippo.mk.ua/>

Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
<http://ooiuv.odessaedu.net/>

Південноукраїнський регіональний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів
<http://ripo.ks.ua/>

Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
<http://poippo.pl.ua/>

Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
<http://roippo.org.ua/>

Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
<http://www.soippo.edu.ua/>

Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти
<https://ippo.edu.te.ua/>

Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти»
<http://edu-post-diploma.kharkov.ua/>

Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
<http://www.hoippo.km.ua/>

Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників
<http://oipoppp.ed-sp.net/>

Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені К.Д. Ушинського
<http://choippo.edu.ua/>

ЕНЦИКЛОПЕДІЇ, СЛОВНИКИ, ДОВІДНИКИ

Онлайн ресурси

Вікіпедія: вільна багатомовна енциклопедія

<https://uk.wikipedia.org>

Рубикон: енциклопедии, словари, справочники

<http://www.rubicon.com>

Конференції, виставки

Український освітній портал «Освіта»

<http://osvita.ua/>

Педрада: портал освітян України

<http://pedrada.com.ua/>

Всеукраїнська громадська організація «Освітній простір»

<http://www.osvitniy-prostir.com.ua/>

Український сайт програми Intel «Навчання для майбутнього»

<http://www.iteach.com.ua>

Educational Network Ukraine

На цьому сервері представлені всі українські інформаційні ресурси, пов'язані з освітніми – організаціями, вищі навчальні заклади, докладна інформація про системи освіти найбільш розвинених країн, гранти, преса, виставки, конференції, фірми

<http://www.ednu.kiev.ua>

Сервер Першої української комп'ютерної дидактичної лабораторії

<http://www.dlab.kiev.ua/>

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА

АООТ – сайт експериментів з дистанційного навчання школярів, модератор Ю.М. Богачков
<http://virtualschool.org.ua>

Всеукраїнська асоціація електронного навчання
<http://www.e-learning.ua.org>

Дистанційне навчання Академії цивільного захисту України
www.edu-mns.org.ua

Дистанційна освіта: досвід вищого закладу «Харківська академія неперервної освіти»
http://dl.edu-post_diploma.kharciv.ua

Дистанційне навчання у Львівському національному університеті «Львівська політехніка»
<http://www.idn.polynet.lviv.ua>

Дистанційне навчання
<http://www.distance-learning.com>

Західноукраїнський ресурсний інтернет-портал дистанційної освіти
<http://westukr.itgo.com>

Інститут дистанційних технологій навчання (ІДТН)
<http://el.kneu.edu.ua>

Інститут заочної та дистанційної освіти Київського національного університету технологій та дизайну
<http://dist.vtv.kiev.ua>

Інститут заочної і дистанційної освіти Придніпровської державної академії будівництва і архітектури
http://izido.pgasa.dp.ua/do/1_1.html

Інформація про системи видаленого навчання (Moodle)
<http://moodle.ukma.kiev.ua>

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України
<http://www.ime.edu-ua.net>

Лабораторія віртуального дистанційного навчання Харківського технічного університету радіоелектроніки
<http://vdll.kture.kharkov.ua>

Лабораторія дистанційного навчання Київського національного торговельно-економічного університету
<http://dist.knteu.kiev.ua/>

Лабораторія дистанційного навчання Сумського державного університету
<http://dl.sumdu.edu.ua/>

Лабораторія інформаційних комунікаційних технологій в освіті: портал Фізико-математичної гімназії № 17 (м. Вінниця)
<http://lict.edu.vin.ua>

Міжнародний дослідно-навчальний центр інформаційних технологій та систем
<http://www.dlab.kiev.ua/>

Науково-дослідний інститут прикладних інформаційних технологій
<http://www.ndipit.com.ua>

Платформи дистанційного навчання: регіональний проект (м. Херсон)
<http://www.uchoba.k.s.ua>

Проблемна лабораторія дистанційного навчання
<http://dl.kpi.kharkov.ua/tech/rle/>

Регіональний науково-методичний центр дистанційного навчання НАПН України при Дніпропетровському національному університеті ім. О. Гончара
<http://distance.dnu.edu.ua/>

Сервер дистанційного навчання Київського інституту інвестиційного менеджменті
<http://srv.kimi.kiev.ua/DISTANT/uindex.html>

Сервер першої української комп'ютерної дидактичної лабораторії
<http://www.dlab.kiev.ua/>

Система дистанційного навчання за допомогою Інтернет
<http://www.slc.kiev.ua/>

Система дистанційного навчання Національної Києво-Могилянської академії
<http://www.ucma.kiev.ua>

Система дистанційної підтримки навчання у школах, ліцеях та гімназіях України
<http://disted.edu.vn.ua/>

Українська система дистанційного навчання
<http://www.udl.org.ua/>

Український інститут інформаційних технологій в освіті НУТУ «КПІ» (УІТО)
<http://www.udec.ntu-kpi.kiev.ua/>

Український науковий центр розвитку інформаційних технологій (УкрНЦ РІТ)
<http://old.mon.gov.ua/www.training.itdev.org.ua>

Український центр дистанційної освіти

<http://udec.ntu-kpi.kiev.ua/>

Українсько-американський гуманітарний інститут «Вісконський Міжнародний Університет в Україні»

<http://www.wiuu.edu.ua/>

Факультет дистанційного навчання Хмельницького національного університету

<http://dn.tup.km.ua>

Центр дистанційного навчання Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

<http://cdn.nung.edu.ua/>

Центр дистанційного навчання. Кременчуцький інститут Дніпропетровського університету економіки і права

<http://www.cdo.com.ua/>

Центр дистанційного навчання Світового банку

<http://www.uapa-dlc.org.ua/>

Центр дистанційного навчання МБЕРІФ

<http://elearning.if.ua/>

Центр дистанційної освіти ВНТУ

<http://cde.vstu.edu.ua/>

Центр дистанційної освіти «Интеллект»

<http://intellect.dp.ua/>

Центр електронної освіти НТУ «КПІ»

<http://www.eec.ntu-kpi.kiev.ua/>

Центр програмної інженерії

<http://www.ukrsoftpro.com.ua/>

Центр упровадження систем електронного навчання Київського Національного університету імені Тараса Шевченка

<http://www.dl.com.ua/>

Zdaproject – навчально-методичні матеріали, олімпіади, контакти, тести для дистанційного навчання з багатьох дисциплін

<http://www.project.ru.edu.ua/>

The IMS Question&Test Interoperability (QTI). Міжнародні стандарти в галузі дистанційної освіти

<http://www.imsglobal.org/question/index.html>

ОСВІТНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ПОРТАЛИ ТА САЙТИ

Освіта-ua: національний освітній ресурс – все про освіту в Україні та за кордоном
<http://osvita.ua/>

Освіта в Україні: портал, присвячений освіті в Україні
<http://dale/a/odnu.kiev.ua/>

Освітій інформаційний портал
<http://www.o-svit.iatp.org.ua/>

Shkola.net.ua: всі новини про освіту в Україні
<http://www.shkola.net.ua>

Учебе-Да: інформаційно-комунікативний портал
<http://www.uchoba.net.ua>

Інформаційна мережа з питань освіти в Європі (EORYDICE)
<http://www.eurydice.org.ua>

ІНТЕРНЕТ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ ТА СТУДЕНТІВ

Сайт «Almamater» – все для студентів, викладачів ВНЗ про життя університетів

<http://almamater.com.ua>

Aspirantura – сайт для аспірантів та пошуків наукових ступенів

<http://www.aspirantura.net>

Веб-університет самовдосконалення (ВУС)

<http://www.vus.com.ua>

«Вища школа»: інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном

http://www.vns.org.ua/clistantsiyua.osvita/tsentry_do

Вища школа – віртуальне об'єднання Інституту інноваційних технологій і змісту навчання

<http://www.vzvo.gov.ua>

Вища освіта: лідерство для прогресу – мегапроект

<http://www.lider.tvu.org.ua>

Міжнародний інститут освіти та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (МІОН)

<http://mion.lviv.ua>

Metodika: інформаційно-освітній портал

<http://www.metodika.ua>

Студентський форум м. Львів

<http://www.university.com.ua>

Харківський обласний науково-методичний інститут безперервної освіти

http://www.edu.post_diploma.kharkov.com.ua

ШКІЛЬНІ ОСВІТНІ ПОРТАЛИ ТА САЙТИ

Академія дитячої творчості

<http://www.artacademia.com.ua>

Все для вчителя

<http://www.uroki.net>

Веб-сайт «Вчитель-вчителю, учням та батькам»

<http://teacher.at.ua/>

Всеукраїнський центр підтримки та проведення олімпіад серед школярів «Олімп»

<http://www.olimp.vinica.ua>

Всеукраїнський шкільний портал (для вчителів, батьків)

<http://www.school.ed.net.ua>

Ерудит

<http://erudyt.net.ua>

Загальна середня освіта в Україні

<http://www2.znz.edu-ua.net>

Класна оцінка (створений Національним аерокосмічним університетом ім. М. Жуковського)

<http://klasna.ocinka.com.ua>

Мала Академія наук України

<http://www.man.gov.ua>

Освітній портал (м. Київ)

<http://www.osvita.com.ua>

«Острів знань» - шкільний портал

<http://osvita.in.ua>

Республіканський навчально-науковий центр «Діти-інваліди»

<http://www.dcnit.com.ua>

Сайт творчих вчителів інформатики

<http://informatikateach.wordpress.com>

Умники и умницы: центр развития детей

<http://umniki.com.ua>

Український освітній портал (для вчителів шкіл)

www.teacher.in.ua

«Урок»: портал вчителя початкових класів
www.urok.net.ua

Школа-онлайн (для вчителів, учнів, батьків)
<http://www.shkola-online.net.ua>

РЕЄСТРИ, ОГЛЯДИ, ПОКАЖЧИКИ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ В ЕЛЕКТРОННОМУ ВИГЛЯДІ

А) в електронному вигляді

ДМОЗ: каталог сайтів і блогів (тематичний покажчик)

<http://www.dmoz.org/world/ukrainion>

Інформатика: електронний навчальний ресурс

<https://informatika-resurs.iimdo.com/>

Команда електронних бібліотек України (КЕБУ): каталог бібліотек

<http://www.kebu.org.ua/>

Каталог інноваційних освітніх проектів та основних інновацій

https://edudevelop.org.ua/images/files/analitichniy_zvit_katalog_2013.pdf

Мета: каталог освітніх сайтів

<http://dir.meta.ua/>

Освіта: каталог освітніх ресурсів України

<http://www.osvita.org.ua/iresource/>

Освітні веб-сайти

http://lokschool.io.ua/s14248/osvitni_veb-sayti

Освітня мережа України: інтернет-каталог українських освітніх організацій

<http://profi.org.ua/reestr.shtml>

Навчальні заклади України

<http://www.education.ua/ua/>; <http://ru.osvita.ua/vnz/guide/>.

Б) в друкованому вигляді

- Електронні бібліографічні ресурси Інтернету з освіти та науки. – Основи інформаційної культури: навч. посіб. / Т.П. Ткаченко, В.І. Сологуб, Г.І. Пасинкова. – 2-ге вид., випр. та доповн. – Донецьк: Наулідж, 2010. – С. 129-164.
- Інтернет-ресурси України / За ред. В.Д. Пархоменка. – К.: Укр. ІНТЕІ, 2012. – 228 с.
- Ординський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
- Список WEB-ресурсов Інтернета. – В кн.: Педагогические технологии дистанционного обучения. – М., 2006. – С. 390.
- Хміль Н.А. Українські інтернет-ресурси: освіта та педагогічна наука / Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка. – Луганськ: ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2008. – 42 с.
- Хомич В. Інформаційні технології в освіті: навч. посіб. для магістрів / В. Хомич та ін. – К., 2010. – 248 с.